

positionem absolute declaravit prout de clausula qualificativa in prædictis terminis resolvit *Castib. lib. 4. controv. cap. 50. n. 42. & 43.* ubi infinitos refert *Cassanat. conf. 47. n. 76. & conf. 53. n. 31. & seqq.* & de clausula indefinite posita consideravit *Menoch. conf. 376. num. 27. & 28.*

Ad quod etiam non parum conducunt verba illa *E por que ha de ser grande quantidade de fazenda* cum ex affluentem bonorum copiam soleant maioratum institui, & sit hæc ratio inductiva institutionis ut præsumamus testatorem divitiis affluentem omniaque vinculare poterat, vincula, cum semper interpretari debeat voluntas testatoris in institutione maioratus ut sustineatur in omnibus bonis, quæ vinculo supponi possint, optime adintendum *Mier. de maiorat. 1. q. 20. n. 42. vers. item* 62 ista sententia; & quod maioratus institutio utilitatem publicam contineat *Mier. de maiorat. dist. p. 1. q. 15. n. 26. vers. tandem late Molin. de primog. lib. 2. cap. 1. n. 3.* ita ut semper indubio in favorem maioratus judicare teneamur, singulariter *Mier. 4. p. q. 29. n. 19. vers. in dubio Fontanel. decis. 32.*

Igitur si testator ut sapientissimi Patres supponunt, libere poterat de omnibus bonis ad libitum testari, potius credendum est ex prædicta ratione, quod de omnibus bonis maioratum instituit præcipue quando examinato testamento, nec unum verbum de hæreditate filie relictæ invenitur, immo, & perpetua impendia prout onus missarum, & temporalia, prout annum legatum fol. & conditionale dotis legatum A. uxori relictum injuncta tantum maioratum apparent, & è contrario legata non adimpleta ex aliquo eventu non hæreditati, sed maioratum

acrescere jubet institutor, quæ omnia efficaciter concludunt hanc universalem hæredis institutionem nihil aliud importare, nisi quandam universalem institutionem maioratus, cum solum de maioratu testator ad sustinenda onera, & lucrandas utilitates mentionem faciat in testamento.

Hæc omnia non solum suadent, quod testator nec diviso patrimonio hæredem, & maioratum instituit, sed etiam quod nec arbitrio executorum facultatem conficiendi maioratum relinquit, cum prædicta fundamenta æqualiter unam, & alteram considerationem excludant, nec clausula in testamento incerta fol. ibi: *E se fará das fazendas, e bens e que a elles lhe parecer meo* videri intelligenda est de arbitrio executorum testamenti quoad quantitatem bonorum, sed tantum de arbitrio quoad bonorum qualitatem; nam testator in hoc Regno immobilia non possidebat, ut maioratum supponerentur, ut idem testator fatetur ibi *em que se comprara, assim como se for fazendo dinheiro das fazendas que tenbo mandado* consistebantque illius divitiæ in mercimoniis ab india remissis, quia in his institutoris voluntas, quo ad vinculum, quando bona immobilia fuissent emptæ adimple i non poterat, jubet testator, quod executores testamenti qualitatem bonorum eligissent supposito quod ratione administrationis voluntatem testatoris executioni tradere tenebantur, in simili *Altograd. pluribus conf. 60. num. 90.*

Hanc considerationem bene probant verba ejusdem institutionis fol. 13. ibi: *O morgado, que institubio, e mando fazer, & antecedenter ibi: no morgado que institubio* nam illa 65 verba instituo maioratum, censuram juris significant, et supponunt maioratum

foratum institutum, etiam quando testator his verbis usus fuit, quin alia intervenissent clausulae, & vocationes, quae institutionibus communiter apponuntur cum pluribus *Castib. lib. 2. contr. cap. 22. n. 21. & 22.* quapropter sequentia verba ibi *e mando fazer* necessario executionem praedictae dispositionis, tantum continere possunt, referunturque solum ad emptionem, & qualitatem bonorum cum hoc arbitrio executorum relictum, eo quod maioratus quoad omnia iam erat institutus, quod efficaciter suadent repetita institutionis verba ibi *o dito morgado* & ibi *este morgado* quae verba referunt, & demonstrant dispositionem relatam non solum in substantia, sed etiam cum omnibus qualitatibus, ut in simili specie considerat *Menoch. conf. 376. n. 27. & 28.* unde praedicta institutionis verba ibi *e faça das fazendas &c.* electionem potius qualitatis continere firmiter existimo, & hoc idem significant praedicta verba *fazendas, e bens.*

Facit etiam, nam qualiter credendum est, quod testator, qui supposita contraria interpretatione ignorabat, quae bona ab executoribus fuissent vinculanda, eo quod illorum arbitrium divinare non poterat, maioratus non levia onera imponebat? Si enim onus commensurari debet & solet maioratus provenitibus, ut notant *DD ad text. in L. ab eo Cod. de fideicom.* testator qui arbitrio executorum relinquebat maioratus quantitatem, consequenter etiam executoribus committere debebat onera maioratus imponere, ne forsan haec maiora fuissent, quam maioratus utilitas, igitur quia onera imposuit, credendum est, quod maioratum cum omnibus qualitatibus instituit.

Deinde quare testator qui maioratum filiae non esse tradendum jubet, nisi postquam aetatem ad recte administrando maioratum habuisset, ibi *em quanto não tiver idade para administrar* in aditis bonis extra vinculum, & etiam liberaliter hanc eandem liberationem non imposuit? percipue quando bona allodialia facilius distrahi poterant. Hoc certe ex nulla alia ratione provenire potest, nisi ex eo quia testator omnia bona vinculo supponebat, & satis omnibus consulebat, dum tantum de maioratu loquebatur, quae omnia bene concludunt maioratus quantitatem arbitrio executorum non fuisse relictam.

Nec nostram sententiam ellidit illa clausula ibi *para o morgado se fundar se buscar a fazenda livre fol. 11. vers.* nam testator in praedicta clausula solum disponit, quod bona in quibus maioratus constituti debet, sint allodialia, & oneribus libera an vero in vineis, olivetis, domibus, salinis, & praediis &c. constituendus sit, hoc arbitrio executorum relinquit in clausula antecedenti, quam haec non avertit cum sit diversa illius dispositio, & nunquam sit contraria vel incompatabilis.

Ex his ergo & aliis a primo, & secundo Dominis eleganter consideratis docti Praesidis sententiam revocarem. Ulyssipone 12. Januarij 1680. Carneiro.

Haec sententia fuit impedita cum exceptionibus super quibus fuit lata sententia sequens.

Acordão os do Desembargo &c. Julgão os embargos recebidos por provaos, e declaraõ pertencerem os fructos do morgado de que se trata a Dona Josepha desde o tempo que foi constituído neste Reyno pelos Procuradores do instituidor defunto, como

mo também os rendimentos das propriedades, casas, juros, que estavam comprados, e se foram comprando para este morgado, e todos os mais fructos que constar tem o R. recebido desde o tempo da morte do instituidor, lbe o tempo da morte da dita Dona Josepha que tudo se liquidara de que se ham de abater os alimentos que constar aver recebido a dita D. Josepha, e as mais despesas que se justificaraõ, não entrando nestas as que a dita D. Josepha fez na partida. e viagem para este Reyno, porque estas se ham de abater do principal, e não dos rendimentos com declaraçãõ, que quanto aos bens em que o R. fez execuçãõ que foram de George Alemo será obrigado somente a pagar os rendimentos pro rata conforme o preço, e valor porque lbe foram rematados, e nesta fórma se fará aliquidaçãõ, e condemnãõ ao R. embargado nas custas dos embargos. Lixboa 6. de Mayo de 681.

Magalhaes. Lopès. Oliveira. Reydono
Basto. Pereira.

Hæc sententia fundata fuit in deliberationibus seqq.

Præstantissimi patris, qui iurgium præsentis inspectionis dilucide, & egregie terminarunt, ex impedimentis cancellariæ possitis 28. articulum usque ad ultimum receperunt, qui quidem de fructibus agebant, aliis articulis rejectis, qui causam principalem laborioso sane, & eleganti celamo ventilatam respiciebant; & dicerem probatos dictos articulos receptos cum constet exactis Actricem hæredem extitisse filia suæ Dominae Josephae, fructus autem ad illam, & non ad successorē maioratus pertinent: á quo autem tempore hi fructus numerandi sint, an scilicet á tempore mortis defuncti instituentis maio-

ratum, an vero á tempore mortis D. Josephae præsentis erit controversia, si in simul an deducendæ sint de his fructibus expensæ, quæ factæ proponuntur in profectioe Josephae ex orientali plaga ad hoc Regnum vel potius de capitali.

Et quoad primum dicerem fructus omnes pertinere ad D. Josepham ex eo tempore, quo maioratus in hoc Regno per procuratores defuncti fuit constitutus, & ab eo tempore, quo bona dabantur maioratus, ex quibus redditus percipi poterant, neque contrarium videtur deprehendi ex verbis institutoris fol. 11. ibi *e o não comera Jenaõ depois de ir para Portugal* non enim ex hoc deprehendi potest noluisse testatorem, filiam suam Josepham fructos suos facere, sed tantum distulisse fructuum perceptionem donec ad hoc Regnum accederet, & patet in verbis ibi dicto fol. 11. *e estará a deposito em morgado nas mãos de meus testamenteiros em Portugal.*

Unde voluntas defuncti ea fuit, ut fructos suos faceret Josepha filia, eo ipso, quod illam hæredem instituit, & maioratus successionem in illa nominavit distulit tantum, donec veniret; quod quidem de jure est, eo enim ipso, quod hæres Josepha fuit instituta hoc titulo statim fructos suos fecit, utpote domina bonorum, in quibus, & instituta, & nominata fuit, percipus enim effectus domini est, quod fructus dominium sequantur. *L. fructus. & L. in fundo ff. de rejuendicat. Valasc. cons. 43. n. 14. Valensuel. cons. 116. n. 32. Reinos. obs. 16. n. 11.* 67

Ex his autem deducendæ sunt expensæ, quæ erogatae fuerunt in alimentis D. Josephae præstitis, & aliæ expensæ, quæ legitimæ probentur, & cum constet ex actis Reum maioratus

ratus capitale poſſidere, multosque fructus cum capitali recipiſſe, illum obligarem ad reſtorationem fructuum, quos conſtiterit recepſiſſe, declararemque ad AA. pertinere omnes fructus dictorum bonorum ubicunque inventi fuerint a tempore mortis teſtatoris inſtituentis uſque ad tempus mortis D. Joſephæ.

Quoad ſecundum dicerem ex penſas factas in profectione D. Joſephæ ad hoc Regnum fructus non reſpicere, ſed capitale, nam teſtator voluit, quod filix ſux Joſephæ omnia cum feſtinatione ad Regnum hoc veniret, & tunc temporis, ad huc non dabantur bona aliqua, ex quibus redditibus poſſet Joſepha juvari ad profectionem, quam feſtinanter pater fieri juſſerat, unde de capitali neceſſarie permiſſum a patre intellegendum eſt ex *L. quæ pater filio ff. famil. herciſcund. Alciat. depræſumpt. regul. 1. præſumpt. 2.* factumque mea cauſa, factum meum cenſetur *L. prætor ait ff. de edend.* unde ſumptus facti in dicta profectione de capitali deducendi ſunt, & non de fructibus, qui tunc non dabantur. Sic dicerem in hoc proceſſu, ex his, & aliis quæ doctus AA. ponderat advocatus in docta ſua peroratione. Ulyſſipone 21. Martij 681.

Baſto Pereira.

Convenio in omnibus cum præſtantiffimo Domino, ſed quia negotium indiget liquidatione tam quoad numerum annorum, quam quoad fructuum & reddituum quantitatem; ego neceſſario eam adhibendam cenſeo declarationem, quod cum per inſtrumenta actis adjuncta & inſuper per plures proceſſus, qui quotidie ad noſtras perveniunt manus, plene edocti ſumus, Reum executiones quam

plures proſequi in bonis decocti debitoris Georgij proter ingentem ſummam in qua cum in ratiotinio compræhendit, in qua non ſolum capitale, ſed & redditus in voluti ſunt, nulla facta diſtinctione, & licet multa ejuldem Georgij bona ſibi in publica haſta comparafſet, quæ tamen ad præſertam ſibi debitam ſummam non ſufficiunt impoſſibile eſt diſcernere fructuum & reddituum executiones, ab executione capitalis, idcirco declarandum cenſeo, quod facta liquidatione reddituum ipſorum; Reus pro rata tantum teneatur pro bonis in quibus executores fecit v. g. capitale aſcendit ad 20. fructus ad 2. Reus bona ſibi addixit in 10. ſequitur ergo, quod ex his unum tantum Actori reſtituere debet.

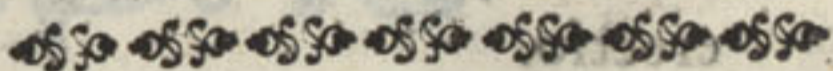
Quam ſane declarationem ideo præciſe ſcribendam judico, quia alioquin in explicabilis fiet liquidatio, quæ denique nos iterum atque iterum quaſitum eſt. Ulyſſipone 24. Martij 1681.

Lopes Olvieira.

Idem cum ſecundo Domino Reydono.

Cum primo abſque declaratione Freyre.

Placet cum declaratione, quæ multum neceſſaria videtur. Magalhaes.

C A P. CXII.

Si Inſtitutor maioratus, per viam contractus etiam revocabilis, vel irrevocabilis incidat in hæreſim, vel crimen læſæ majeſtatis, Divinæ, vel Humanæ, an conſiſcentur

fiscetur bona, ex quibus fuit erectus maioratus, & succedat, vel includatur Fiscus, vel excludatur vocatus in tali erectione.

SUMMARIUM.

Succedere vocatum & non fiscum. n. 1.
DD. qui agunt de quaestione. n. 2.

- 1 **S**uccedere vocatum & non fiscum *Mier. de mai. p. 1. q. 26. n. 132. Gait. de credit. cap. 4. quaest.*
- 2 **I**l. n. 1259. de qua re *Fermosin. alleg. 19. & 60. n. 25. sess. dec. 405. n. 5. Portugal tom. 2. cap. 22. & seqq. & in facultate nominandi sess. dec. 48. O caso de Penha de Franca com o Cabido.*

C A P. CXIII.

Utrum si maioratus sit erectus, & institutus à patre in personam Petri sui filii, & habeat duos filios ejusdem nominis, quis sit includendus vel excludendus, à tali successione, & an valeat talis erectio.

SUMMARIUM.

Filius maior includendus esse debet. n. 2.

L. Paul. ff. de reb. dub. non habet locum in maioratibus. n. 2.

Si probetur institutorem maiorem affectionem habere filio minori, tunc maior est excludendus. n. 3.

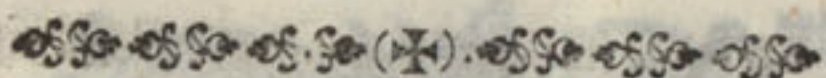
DE hac quaestione agit *Roxas de incompatib. mayor p. 1. cap. 11. n. 21. & 22. & includendum esse filium maiorem probat Greg. Lop. in L. 2. tit. 15. part. 2. gloss. maiorat col. 3. vers. cod. pone Alvarado de conjeclur. lib. 2. cap. 3 §. 3. n. 29. Mier. de maior. p. 1. q. 43. n. 57. & 68. non obstante L. Paulus 5. ff. de reb. dub. quæ non habet locum in maioratu quia videtur erectus secundum consuetudinem in maiorem de qua re vide *Mier. de maior. p. 1. q. 48. n. 48. & 50. ubi de donatione regia & n. 55. 67. 69. 70. 71. 79. 82. 86. 90. 91. 153. & 2. p. in initio n. 160. & 180. vide etiam Gom. L. 33. Taur. n. 44. & seqq.**

Nisi probatum sit institutorem habere maiorem affectionem filio minori quo casu est includendus, & filius maior venit excludendus ex dictis à *Mier proxime.*

C A P. CXIV.

De exclusionem illius, qui non habet certam ætatem requisitam ab institutore, itaut absque illa non possit capi possessionem maioratus, & donec non sit talis ætas perfecta, cui competat inclusio, & an Rex soleat dispensare, ante dictam ætatem ingrediatur possessionem maioratus, vel illius administrationem?

O Casu do Canto pedio provizaõ, e naõ lha deraõ, & vide tom. 4. citato in repertor maioratus pag.

C A P. CXV.

De præceptis Inſtitutoris, an ſint conditiones vel modi, & quomodo, & quando ſucceſſor ex defectu adimple- menti, vel ex illorum pu-

rificatione, & obedientia ſit includendus, vel excluden- dus à maioratus ſucceſſione.

Alfabiticum o caſo do Miranda com o Caſtelhano *Molin.* Nos forenſ. in num. *Fragoſ.* 3.p. pag. 552. & pag. 567. §. 4. Nos forenſ. *Roxas* cap. 4.

L A U S D E O.

in actione & obedientia in
incluendos, vel excluden-
das in maioribus actione.

Alabitum o caso de Miranda
com o Castelhano Alon. Nos
foi em 17 de Maio de 1752.
e pag. 507. e. e. Nos foiz. 10-
caso de 1752.

Succedere vocatum et non in
DD. qui agunt de quibus. n. 2.

Succedere vocatum et non in
cum Mier. de mai. p. 1. q. 26. n. 2.
223. Cui. de credit. cap. 4. quest.
244. n. 1259. de qua re. Fermoia. al.
leg. 19. e. 60. n. 25. fesse. dec. 465.
n. 9. Portugal tom. 2. cap. 22. de hered.
e in facultate nominandi fesse. dec. 465.
O caso de Penha de Feij. e. 60. n. 25.

CAP. CXV.

De rebus in actione, an
actione conueniens vel modis
et quomodo, et quomodo
estor ex defectu admpli-
mentis, vel ex illorum pu-
tatione, et quomodo in
consuetudine in rebus de qua
de rebus in actione, p. 2. q. 26.
n. 2. 223. Cui. de credit. cap. 4. quest.
244. n. 1259. de qua re. Fermoia. al.
leg. 19. e. 60. n. 25. fesse. dec. 465.
n. 9. Portugal tom. 2. cap. 22. de hered.
e in facultate nominandi fesse. dec. 465.
O caso de Penha de Feij. e. 60. n. 25.

U. A. U. 2

U. A. U. 2. n. 44. e. seqq.

Utrum in actione
beneficium
minimam in
vel excluden-
cessionem
creatio.

Utrum in actione
beneficium
minimam in
vel excluden-
cessionem
creatio.

SUMMARIUM

Filius maior includendus esse debet.
L. Paul. ff. de reb. div. non habet lo-
cum in maioribus. n. 2.
Si probetur iniquitas unius maiorum
beneficium habere filio minori
cum maioribus esse includendum.

Filius maior includendus esse debet.
L. Paul. ff. de reb. div. non habet lo-
cum in maioribus. n. 2.
Si probetur iniquitas unius maiorum
beneficium habere filio minori
cum maioribus esse includendum.

I N D E X

C O P I O S U S.

O M N I U M , S I V E N O T A B I L I O R U M .

Conclusionum, seu sententiarum quæ in hoc tertio Tomo
maioratum adducuntur.

*Prior numerus denotat Capitulum, secundus si fortasse est Pagi-
nam, tertius autem, Numerum marginalem indicat.*

A

Absentia.

Propter absentiam personæ de cuius
vita dubitatur consanguineus proxi-
mior ad successionem admittitur. cap. 97.
p. 527. n. 2.

In maioratu, si absente possessore illius,
concurrant ad petendam administrationem,
proximior cognatus, non tamen successor,
præfertur successor, ad quem bona ma-
ioratus quæ sunt administranda, perventura
erant. n. 3.

Actio.

Inanis est actio, quæ inopia debitoris ex-
cluditur, immo nullam redditur habere acti-
onem. cap. 57. p. 403. n. 3.

Idem est non tenere, quod non suffice-
re. n. 4.

In actione legis Aquiliæ, non venit da-
num spei. cap. 73. p. 457. n. 31.

Pro spe datur actio. n. 29.

Pars III.

Actio, & instantia, sicut accessoria bo-
norum maioratus sequitur suam naturam,
& bona prosequitur, & successorem. cap.
82. p. 479. n. 9. Contrarium n. 15.

Vide Instantia.

Actio ad exhibendum contra hæredem
competit, quando hæreditas ex dolo defun-
cti, ex occultatione testamenti communis
locupletior facta fuerit. cap. 99. p. 536.
n. 17.

Quando non competit actio, ad exhi-
bendum, competit petitionis hæreditatis.
n. 18.

Actor.

Actor tenetur probare intentionis suæ
fundamentum. cap. 36. p. 297. n. 2.

In judiciis tantum consideratur jus acto-
ris, & non Rei. cap. 37. p. 304. n. 8.

Actus.

Actus qui fit contra Legis prohibiti-
onem, est ipso jure nullus. cap. 23. p. 114.
n. 105.

Dddd 2.

Quando

Quando causa finalis alicujus actus cessat, & ipse cessare debet. cap. 40. p. 324. n. 23.

Actus conditionalis pendente conditione, nullum producit effectum. cap. 50. p. 358. n. 8.

Verba quæ actum videntur requirere, multoties in habitu verificantur. n. 2.

Præstatio actui contraria, nullius momenti est. cap. 53. p. 384. n. 34.

Actus perfectus, & consumatus, non vitatur etiam si deveniat ad eam aquo incipere non potest. cap. 65. p. 417. n. 5.

Interpretatio debet fieri, ut actus magis valeat, quam pereat. cap. 80. p. 471. n. 10.

Actus tertii, non præjudicat minori, quoad restitutionem in integram. cap. 82. p. 483. n. 23.

Administratio.

Modica dissipatio, non sufficit ad privationem administrationis maioratus. cap. 35 p. 292. n. 5.

Justum est, ut quis pro labore administrationis, mercedem consequatur. cap. 95. p. 519. n. 9.

In maioratu, si absente possessore illius concurrat ad petendam administrationem, proximior, cognatus, non tamen successor, præfertur successor ad quem bona maioratus, quæ sunt administranda, perventura erant. cap. 97. p. 528. n. 3.

Adversarius.

Adversarius videtur fateri, quæ non contradicit. cap. 73. p. 462. n. 47.

Aetas.

Ætatis ordo, & gradus observatur. cap. 38. p. 312. n. 30.

Affectio.

Propter affectionem receditur a generalitate, & proprietate verborum, & regulis juris. cap. 40. p. 328. n. 32.

Ex speciali nomine, colligitur maior affectio. p. 332. n. 43.

In pari affectione locum non habet conjectura pietatis inæqualiter determinans. cap. 70. p. 422. n. 1.

Aggravare.

Extra punctum do quo aggravatur non est permittum aliquid definire. cap. 82. p. 486. n. 26.

Alienatio.

Alienatio de rebus maioratus ipso jure nulla est. cap. 23. p. 143. n. 218.

Postumi nati, & vocati admittuntur ad alienationis revocationem ibidem p. 214. n. 221.

Alienationem revocare non potest hæres alienantis. cap. 31. p. 252. n. 7.

Sed hoc non procedit in fideicommissario alienanti gravato hærede existente quia reivindicare potest; ibidem alienatio tacita, deducta ex natura maioratus in vita valida est, & solum post mortem successoris revocanda venit. cap. 37. p. 301. n. 2.

Quando institutor prohibet alienationem bonorum cum pœna privationis si successor alienaverit, solum ab alienatis excluditur, & non a toto maioratu. cap. 53. p. 372. n. 2.

In successione maioratus dies alienationis, & dies mortis æquiparantur. cap. 56. p. 401. n. 18.

Minor post 25. annum tacens per quinquenium contractum alienationis onerosum ab eo nulliter factum non potest dicere nullum. cap. 72. p. 445. n. 31.

Si adest expressa alienationis prohibitio potest successor contra nullam alienationem insurgere, & illam revocare. cap. 81. p. 476. n. 6.

Si tantum adest tacita alienationis prohibitio tunc enim expectari debet, prædecessoris mortem n. 7.

Bona Capellæ alienari non possunt. cap. 96. p. 526. n. 36.

Allodialia.

Præsumuntur omnia bona. cap. 31. p. 297. colum. 2. in fine.

Amicitia.

Ex amicitia, & affectione resultat magna voluntatis dubiæ interpretatio erga testatoris aut institutoris amicos. cap. 4. p. 316. n. 5.

Propter amicitiam, & affectionem receditur a generalitate, & proprietate verborum ibidem n. 6. & 32. & regulis juris.

Legata, & fideicommissa, semper præsumuntur

sumuntur relicta amico. cap. 44. p. 344. n. 2.

Ampliatio.

Ampliatio in praxi magis recepta placet, absque eo quod necessarium sit recurrere ad subterfugium. cap. 23. p. 148. n. 227.

Anima.

Tria sunt in anima quæ inter se conjunguntur, intellectus scilicet, ratio, & voluntas. cap. 34. p. 290. n. 16.

Appellatio.

Appellatione successoris veniunt successores sanguinis. cap. 33. p. 270. n. 2.

Appellatione linæ continentur soli descendentes, & non transversales. ibidem n. 3.

Appellatione hæredis non solum veniunt hæredes bonorum sed etiam sanguinis. cap. 40. p. 331. n. 39.

Appellatione filiorum, non veniunt nepotes, in præjudicium vocati. cap. 78. p. 457. n. 18.

Nepos non continetur appellatione filiorum, quando filius vocatur cum aliqua qualitate, quæ non reperitur in nepote. cap. 102. p. 548. n. 20.

Arbitrer.

Unusquisque in re sua est arbitrer, & moderator. cap. 23. p. 106. n. 91.

Argumentum.

A^c diversis non fit argumentum. cap. 96. p. 522. n. 22.

Arma.

Præceptum portandi arma, & nomen est validum, & adimplendum est inviolabiliter. cap. 65. p. 416. n. 1.

Si possessor talem præceptum non adimplet à successione maioratus privandus est. n. 2. & 3.

Ex nomine, & armis mixtis conlervatur memoria testatoris. n. 7.

Differentia. n. 8.

Præcepta portandi arma per vim modi, nisi aliud statuerit institutor intelliguntur

posita non per conditionis viam. n. 9.

Si tale præceptum non observaverit monendus est à iudice.

Si institutor jubet quod monitio, & interpolatio facienda sit, debet fieri, & adimpleri. n. 12.

B

Banitus.

Banitus pro mortuo reputatur, quoad successionem maioratus. cap. 28. p. 240. n. 1. & 2.

Et est incapax succedendi, quia efficitur servus pænx ibidem, & perdit jura filiationis, cognationis, & agnationis ibidem n. 4.

Delata successione transversali, si banitus nupserit, & ex iplo matrimonio filium, habuerit, avocet successionem à transversali. ibidem n. 5.

Et si concedatur restitutio adversus sententiam, quia tunc recuperat banitus jus suum. ibidem n. 6.

Et ad hoc sufficit, quod restitutio petatur ab uxore, aut filio. ibidem n. 7.

Bona.

Bona nulla alia præsumitur habere testatorem ultra ea incertitudine inventarii scripta. cap. 23. p. 172. subn. 297.

Secundum jus omnia bona præsumuntur allodialia. cap. 31. p. 267. subn. 25.

Bona adventitia, & fideicommissum si male, & fraudulenter pater dissipaverit tenetur restituere. cap. 35. p. 291. n. 1. & 2.

Qui divitias, aut bona sufficientia habere non præsumitur, tenetur illa probare. cap. 57. p. 404. n. 5.

Bona uxoris, non sufficient, adimplendum voluntatem institutoris. n. 8.

Et quæ bona dicantur sufficientia. n. 9.

Bona emphyteutica vinculo non subjiciuntur. cap. 72. p. 445. n. 29.

Bona in testamento relicta libera, & allodialia dicuntur, quia testatoris mens intueri oportet, tanquam Legis animi. cap. 75. p. 466. n. 1. vers. cum.

Bona Capellæ non possunt alienari. cap. 96. p. 526. n. 36.

Bastardus.

Filius bastardus vide spurius, vid. filius.

Capella.

Capella.

Justum est ut quis pro administrationis labore, mercedem consequatur. cap. 96. p. 519. n. 9.

Electio Capellani spectans ad Episcopum, presentari non potest à Sede Vacante. n. 10. & 24.

Quando Capellani institutioni imponituronus celebrandi per se, non potest in ea nominari nisi Sacerdos. n. 32.

Contrarium verius est in iudicando. n. 33.

De jure quilibet potest instituere Capellam faciendo substitutiones, & vocationes. n. 34.

Capellæ bona, non possunt alienari. n. 36.

C*Capitulum Sede Vacante.*

Electio Capellani spectans ad Episcopum presentari non potest Sede Vacante. cap. 96. p. 519. n. 10. & 24.

Et ad illud non transit collatio, & institutio beneficiorum. n. 11.

Absentia Episcopi non potest suppleri ex personis capitularium. n. 14.

Quod alicui committitur certum ministerium, ut Episcopo, censetur electa industria personæ qua talis, & non potest suppleri per capitulum. n. 15.

Quæ Prælato futuro præjudicant ad capitulum, non devolvuntur, & è contrario. n. 17.

Ad capitulum non transeunt ea in quibus expressa prohibitio juris intervenit. n. 18.

Capitulum potest confirmare electum, seu presentatum a patronis. n. 22.

Ratio quia collatio beneficiorum non transit ad capitulum. n. 26.

Capitulum, Sede Vacante per unicum actum in quasi possessione nominandi, seu conferendi beneficia ad Episcopum spectantia potest valide illa conferre, & nominare. n. 30.

Donare, & liberalitatem exercere, non est permissum capitulo. n. 29.

Casus.

Omissus ab statuto pro omisso habetur. cap. 26. p. 204. n. 11.

De casu ad casum fieri solet extensio. cap. 40. p. 320. n. 15.

Casus omissus debet remanere sub dispositione Juris communis. cap. 38. n. 35.

Extensio de casu ad casum fieri solet. cap. 40. p. 330. n. 36.

Provisio in uno casu facta, extenditur ad alium. cap. 56. p. 402. n. 22.

Maxime quando non constat de odio institutoris, ex quo tantum receditur à regula successionis ibidem.

Ex verosimili mente testatoris datur extensio de casu ad casum, & de persona ad personam. cap. 103. p. 550. n. 1. & 2. vide de extensio.

Causa.

Limitata causa, limitatum producit effectum. cap. 100. p. 539. n. 3.

Negotium causæ, potius in facto, quam injure consistit. cap. 102. p. 546. n. 5.

Cautio.

Cautio inter patrem, & filium admittitur. cap. 35. p. 291. n. 3.

Contrarium observatur. n. 4.

Cautio ita datur propter rem, sicut & propter spem. cap. 73. p. 458. n. 32.

Superflua cautione nemo onerari debet. cap. 75. p. 467. verl. Cum.

Citatio.

Debet novus Incessor citari ad articulos habilitationis formandos, in causa super successione maioratus jam capta. cap. 82. p. 477. n. 2.

Ex defectu citationis sententia in hoc casu nulla est. n. 3.

Certitudo.

Inventarii certitudo præsumptive concludit non habere testatorem alia bona ultra in ea scripta. cap. 23. p. 121. subnum. 297.

Citatio.

Citari debet novus successor ad articulos habilitationis formandos, in causa super successione maioratus jam capta. cap. 82. p. 477. n. 2.

Ex defectu citationis, sententia in hoc casu nulla est. n. 3.

Claudio.

Claudus.

Claudus, & infans non sunt inhabiles ad succedendum. cap. 26. p. 217. n. 38.

Clausula.

Clausula admittens, vel excludens aliquem ad aliquem rem obtinendam, & jus debet adesse tempore habili, scilicet adventiæ juris. cap. 26. p. 201. n. 7.

Testator in clausulis institutionis semper cenetur velle providere omnes casus, qui accidere possunt. cap. 31. p. 274. n. 28.

Clausula dicitur finita, perfecta, & distincta, quando datur alia clausula intermedia, cum suis verbis à quibus reguntur, & tunc alia dicitur diversa, & non intelligitur de personis contentis in prima. ibidem n. 22.

Institutor potest ponere clausulam teneri successorem residere in tali loco. cap. 34. p. 278. n. 1.

Ad eo quod si contraveniar, privandus venit a successione, & potest a sequenti excludi. ibidem.

Clausula apposta in maioratus institutione ut præferatur ad successorem literatus est justa. cap. 38. p. 306. n. 1.

Jus permittit expresse apponi in institutione maioratus omnes clausulas ad exclusionem, vel inclusionem permittit jus atamen justæ esse debent. ibidem n. 2.

Secundum clausulas, regulanda est successio. ibidem n. 3.

In institutione maioratus potest apponi clausula ut admittatur scholasticus, vel literatus. ibidem n. 4.

Quomodo intelligatur hæc clausula. ibidem.

Clausula generalis ad omnia refertur, si in fine apposta inveniat. cap. 50. p. 358. n. 3.

Clausula de non alienando, maioratum inducit. cap. 111. p. 559. n. 10.

Clericus.

Quando Clericorum est vocatio, in illis successio legitima non potest continuari, non datur linæ substantia prerogativa, sed tantum linæ qualitatis conceditur. cap. 96. p. 516. n. 3.

Quando ad successionem requiruntur invocato Ordines, an sufficiant quod super veniant, licet tempore successionis eas non habeat proximior. n. 4.

Collatio.

In collationem non venit jus representationis, quia non est æstimabilis. cap. 40. p. 338. n. 58.

Concessio.

Concessio non extenditur ultra primam vicem. cap. 111. p. 559. n. 11.

Condemnatio.

Ut condemnatio fructuum, non sit ab indebita occupatione, sed a lite contestata, sufficit qualis qualis titulus. cap. 96. p. 519. n. 8.

Confessio.

Confessio facta per successorem omni modam meretur fidem, dum contrarium non probatur. cap. 73. p. 463. n. 48.

Confessio extrajudicialis, licet non probet, tamen adjuvat multum iudicis animum. cap. 99. p. 537. n. 23.

Conditio.

Conditiones, & qualitates adhibitæ in uno gradu, non censentur repetitæ in aliis. cap. 21. p. 5. n. 4.

Conditio nubendi cum consensu alterius rejicitur, & relicum deberi etiam si matrimonium contrahatur sine dicto consensu. cap. 23. p. 88. n. 13.

Institutor maioratus non potest adjicere ut successores teneantur matrimonium contrahere arbitrio parentum. ibidem n. 16.

Non debet alteri per alterum iniqua conditio interri. ibidem p. 97. n. 57.

Conditio contra bonos mores rejicitur. cap. ibidem. p. 106. subn. 91.

Conditio ut non nubant successores cum jactura honoris possunt intuentes apponere. ibidem p. 107. n. 92.

Successores tenentur adimplere conditionem deducenda uxore cum consensu parentum. ibidem p. 123. n. 132. & 133.

Conditio consensus rejicitur, & sustinetur dispositiva in consilii conditione. ibidem

ibidem numer. 134.

Conditio nubendi cum consilio, impleri petendo debet, sequi vero minime. ibid. p. 125. n. 137.

Contrarium quod teneatur siqui. p. 126. n. 140.

Institutores maioratum in institutione possunt apponere quascumque conditiones clausulas, & modos dummodo licitæ, & honestæ, & non contrariæ juri sint. cap. 23. p. 146. subn. 224.

Non impleta conditione, seu clausula maioratus, privatur successione possessor. ibidem.

Conditio ut non nubat sine licentia patris aut matris, seu consanguineorum ut pote impeditiva matrimonii rejicitur. ibidem p. 147. n. 225.

Qualibet conditio impeditiva matrimonii rejicitur ab institutione. ibidem n. 226.

Et non solum procedit, quando maioratus instituitur per ultimas voluntates, sed etiam per contractus. ibidem n. 227.

Quidam DD. dicunt non vitare institutionem prædictam conditionem per contractum factam ibidem illicita non censetur conditio nubendi de consensu, & licentia patris. ibidem p. 148. n. 228.

Conditio si placuerit patri honesta censetur, & non rejicitur ab institutione maioratus. ibidem p. 149. n. 232. & 235.

Conditio si nupserit de consensu patris denotat liberum consensum ejusdem. ibidem p. 150. sub eodem n.

Conditio nubendi de licentia, & consensu patris verificari debet expresse. ibidem.

Nubendi conditio impossibilis sive de natura, sive de facto, sive de jure rejicitur ibidem n. 237.

Institutores possunt apponere conditionem, ne successoris nubant certo generi personarum, quanvis prædictum genus non patitur defectum. ibidem p. 156. n. 251.

Eadem conditio qualitatem, in nuptiis desideratur. cap. 23. p. 162. n. 266.

Institutores maioratus potest apponere conditionem ne successor nubat personæ sanguinis impuri. cap. 24. p. 180. n. 14.

Conditionem suspensivam importat relativum qui. cap. 26. p. 191. n. 3.

Verbum conditio in dubio pro vera conditione accipitur. ibidem.

Verbum conditio improprie accipitur videlicet pro modo ad iustinendum maioratum. ibidem.

Quando stat per illum cui imposita fuit conditio per viam modi quominus conditio adimpleatur non consequitur relictum. cap. 26. p. 199. n. 6.

An subintelligatur conditio si sine liberis decesserit si testator prole destitutus instituat fratrem, vel ejus filios, & simpliciter post mortem gravet ad restituenda bona alicui. cap. 31. p. 272. n. 27.

Conditio habitandi in domo intelligitur testatoris. cap. 34. p. 278. subn. 1.

Conditiones an si facti, vel juris. ibidem n. 3.

Qui enim recusat conditioni parere, ereditur ex ea causa sibi delatum repudiare voluisse. cap. 34. p. 286. n. 8.

Dispositio facta sub pluribus conditionibus non sufficit unam, vel plures adimpleri, nisi omnes verificentur. ibidem n. 9.

Conditiones voluntariæ adimpleri possunt, per æquipolens sed hoc locum non habet, quando impleri possunt in forma specifica. ibidem. n. 10.

Sub conditione relictum, ea deficiente corrumpitur relictum. n. 13.

Qui non servat conditionis institutionum illarum emolumento privatur. ibidem p. 290. n. 18.

Maioratus successor tenetur servare omnes conditiones possibiles, mixtas, aut positivas, sive maioratus sit institutus inter vivos sive in ultima voluntate alias a maioratus successione privatur. cap. 35. p. 293. n. 5. column. 2.

Conditionalis actus, pendente conditione, nullum producit effectum. cap. 50. p. 359. n. 8.

Institutores potest apponere quascumque conditiones dummodo non sint Legibus reprobatae, & in defectu illorum administrationem private successores. cap. 53. p. 387. n. 46.

Fideicommissum conditional e, ante adventum conditionis, repudiari non potest. cap. 72. p. 431. n. 10.

Dies legati, aut fideicommissi pendente conditione, non cedit. n. 12.

Conditio quando fideicommissum à testatore post mortem hæredis gravati relinquitur, sub conditione relictum censetur. cap. 73. p. 455. n. 6.

Cum

Cum incertitudo diei mortis in hæreat, hæc pro conditione reputatur. n. 7.

Conditionalis dispositio dicitur, quando ponitur in conditione relinqueri non vel non filios. n. 8.

Ante conditionis existentiam nullum datus juris, ac obligationis principium, quod transmittatur, neque dicitur vocati diem cedere. n. 11.

Defecta conditione substitutionis haberi debet dicta substitutio, ac si facta non fuisset. n. 12.

Caducato gradu ex defectu conditionis, caducati fuerunt omnes ab eo descendentes.

Contractus spectativus, & conditionalis, pendente conditione legat, & revocari, non potest. n. 37.

Dies incertus mortis, conditionem facit. cap. 75. p. 467. n. 4.

Conditio si sine liberis apposta primo hæredi censetur reperita in omnibus lineis, gradibus, & personis quia repetitio est necessaria ad conservationem perpetuam maioratus. cap. 89. p. 502. n. 14.

Conditio qualificata si decesserit sine filiis masculis non est repetenda, quia non est necessaria ad confirmationem, & perpetuitatem maioratus. ibidem.

Repetitio masculinitatis nunquam inducitur nisi ubi expressa fuerit. numer. 15.

Conditio posita in uno gradu, censetur repetita in omnibus, & cæteris. num. 36.

Filius aut successor hæresque, non potest esse melioris conditionis quam pater. cap. 93. p. 510. n. 17.

Nominatio assignata ab institutore in vim conditionis debet observari. cap. 96. n. 522. n. 20.

Conditio debet impleri in forma specifica, & requirit formale, & specificum implementum. n. 37.

Et non sufficit impleri pro patre. n. 38.

Quando conditio est voluntaria si defecit casus in quo fuit posita, non datur extensio. cap. 103. p. 550. n. 6.

Quando testator disposuit quod si vocatus sine filiis decesserit, aut cum illis intra tale tempus, est conditio voluntaria, quia non est præcisa ad dispositionem. n. 7.

Pars III.

Sunt qui afferunt dari extensio de casu ad casum inconditione voluntaria. n. 8.

Conjectura.

In claris non est locus conjecturis. cap. 50. p. 357. n. 2.

Præsumptio, cedit veritati. n. 14.

Conjectura quæ deducitur ex verbis antecedentibus ante ferri debet, ei quæ sit, & colligitur, ex sequentibus. cap. 63. p. 415. n. 5.

Consanguinus.

Sententia lata super habilitatione prodest consanguinis. cap. 23. p. 93. n. 44.

Consanguinei admittuntur ad successionem maioratus ex linea transversa, deficientibus descendentes ex linea efectiva. cap. 33. n. 11.

Si aliquis consanguineus ad sit, regia corona excluditur. cap. 54. p. 353. n. 3.

Maioratus creatio de bonis dotalibus, ejusque ususfructus pertinet maritum, & non ad consanguineum. cap. 100. p. 539. n. 1.

Durante vita mariti quamvis consanguineus sit vocatus per mortem uxoris. n. 2.

Constitutio.

Constitutio favorabilis non est coadjuvanda. cap. 111. p. 585. n. 9.

Conservatio.

Semper pro conservatione maioratus, & familiæ est judicandum. cap. 33. p. 275. n. 23.

Contractus.

Modus impossibilis de jure non vitiat contractum sed a ipso contractum rejicitur. cap. 23. p. 89. n. 24.

Per contractum secundo locum factum, non censetur discessum a primo, si secundus sit inutilis, è nullus. ibidem p. 114. n. 220.

Et hoc generaliter procedit tam in contractibus, quam in ultimis voluntatibus ibidem.

Contractus ultra agentium intentionem, operari non debent. cap. 26. p. 1215. sub n. 37.

Eccc

latec

Inter contractus, & quasi, quoad effectum juris nulla est differentia. cap. 72. p. 432. n. 14.

In contractibus potius mens contrahentium, & eorum voluntas quam verba attendi debet. n. 18.

Contractus ex conventionem partium legem accipiunt. n. 25.

Contractus spectativus, seu conditionalis pendente conditione regat, & revocari non potest. cap. 73. p. 458. n. 37.

Quando plures contrahentes in unum conveniunt, & idem instrumentum omnes comprehendit, non unum, sed plures contractus unusquisque pro parte sua dicuntur. cap. 80. p. 472. n. 15.

Differentia inter contractus, & ultimas voluntates. cap. 93. p. 510. n. 8.

Contraventio.

An contra contraventionem, competat remedium restitutionis. cap. 53. p. 373. n. 3.

Præcepto testatoris non parentem, vel aliter contravenientem omni relicto privandum esse, regula est. n. 6.

Utrum pœna contraventionis posita patri, aut matri, sit personalis vel realis, ita ut tantum contravenienti præjudicet. n. 7.

Filius contravenientis aut descendens privandus est a successione maioratus ex contraventione patris aut matris commissa contra testatoris voluntatem. n. 8.

Contrarium securius est. n. 9.

De contraventione ex modestia, & quando detur in ea contraventio. p. 373. column. 1. n. 3.

Contraventio locum habet in illo qui de jure seu facto agit vel excipit ante litem contestatam, vel post. n. 5.

Sufficit in parte molestare, ut cadat a toto. ibidem.

Et non comprehendit calum molestiæ justæ nec quando detur defensio contra provocantem. n. 6.

Contraventio dolosa parentum, & transgressio præcepti fundatoris, non præjudicat filiis aut descendentibus. n. 12.

Sed in hoc casu distinguendum est in quo contraventio est realis, aut linialis ex præcepto institutoris aut accidentalis, aut personalis. n. 14.

In contraventione præcepto nubendi eum

malculo puro in sanguine, & generatione, si mater contraveniat contraventio nocet filiis, aut descendentibus. n. 19.

Quæ in contraventione, non possunt jure sustineri. n. 19.

Filius contravenientis, dicitur vocatus, si in institutione, non legatur. Exclusus. n. 21.

Contravenire verbum importat quovis modo contraveniatur. n. 22.

Factum parentis, & illius contraventio, filiis nocet. n. 23.

Ex conjecturata mente institutoris contraventio matris, non personalis, sed realis, & linialis sentenda est. n. 24.

Contraventionis pœna, a jure permixta est. n. 31.

Contraveniens ipso jure privatur. n. 32.

Quælibet exculatio admittenda est ad excludendam contraventionis pœnam. n. 49.

Contraventio in casu contraventionis admittuntur omnes de familia ad fideicommissum. cap. 55. p. 391. n. 8.

Nisi sint ejusdem gradus, quia tunc competit proximo. ibidem.

Possessor feudi, si non pareat conditionibus immò præcepto a domino instituto contraveniat privatur a feudo. n. 9.

Et filius ejus succedit, & si proximior aut in gradu sequens eo casu vocetur, & in maioratu, & in omni contraventione. n. 10.

In contraventione filius censetur vocatus, & comprehensus in vocatione sequentis in gradu. n. 13. & 14.

Limitatur eo casu quo institutor substituat certam, & determinatam personam, quia tunc servanda est ejus voluntas, & succedere debet, vocatus, & substitutus. n. 15.

Filius aut descendens non debet admitti, natus post contraventionem. n. 20.

Contrarium. n. 21. & 22.

Etiam habet locum, in natis lite pendente ad successionem, dum tamen ante sententia nascantur. n. 23.

Semper hoc servandum est, & non rigor.

Etiam post latam sententiam admittendus filius contravenientis tanquam sequens in gradu. n. 25.

Si post contraventionem nascatur is ad quam pertinebat successio, potest eam intentare,

tentare, & petere quod declaretur, & præcile obtinavit. cap. 56. p. 400. n. 17.

Corona Regia.

Maioratus, & Capellæ ad cuius successionem defuncti vocati, devolvuntur ad coronam. cap. 45. p. 352. n. 1.

Hæc est resolutio, & observantia in nostro Regno, aliter se habet de jure cõmuni. n. 2.

Si aliquis consanguineus adsit Regia corona exclusa censetur. n. 3.

Credere.

Referentia non sunt credenda, si non apparent relata. cap. 23. p. 176. n. 305.

Crimen.

Confiteri videtur qui super crimine compositionem facit. cap. 23. p. 92. n. 36.

Valet argumentum de crimine læsæ majestatis humanæ ad Divinum. ibidem p. 93. n. 41.

Crimina reiterata sub generali remissione, non compræhenduntur. cap. 26. p. 206. subn. 19.

Propter criminum reiterationem, augeatur supplicium. ibidem.

Crimen læsæ majestatis est rebelio. cap. 26. p. 212. n. 26.

Jurare dolo malo hostibus, pecunia, jumentis, servitio, & aliis crimen est læsæ majestatis. ibidem n. 28.

Hoc crimen, capax est commitendi mulier. ibidem. n. 30.

D

Delatio.

Delatio vivente hærede fieri non potest, si sub conditione relictum censetur. cap. 36. p. 297. n. 5.

Delictum.

Delictum paternum filios inficit. cap. 26. p. 196. n. 5.

Comisso delicto maioratus deferri debet legitimo successori. p. 205. n. 14.

Ad delicta futura non potest princeps concedere indulta. p. 206. n. 19.

Pars III.

Delicti retentio, impedit gratiam sub cod n.

Dictum.

Dictum unus non valet. cap. 99. p. 534. n. 7.

Dies.

Dies incertus mortis conditionem facit. cap. 75. p. 467. n. 5.

Adveniente die fideicommissario vindicari potest a quocunque fideicommissario ibidem n. ultim.

Dilectio.

Dilectio non solum probatur. dilectione consanguinei, & suorum sed etiam aliorum consanguineorum, & ex testibus. cap. 40. p. 328. n. 32.

In dubio magis proximus, & dilectus, censetur vocatus. n. 33.

Dilectus, & propinquus succedere debet, & excludere minus dilectum, & remotiorem. n. 35.

Dilecti, & proximiores circa spem succedendi debent esse melioris conditionis, ignoti, & remotioris. cap. 50. p. 362. n. 18.

Discordia.

Ingenia hominum, propensa ad discordiam. cap. 23. p. 173. n. 301.

Dispositio.

In qualibet dispositione semper excepta censetur persona loquentis. cap. 21. p. 21. subn. 25.

In qualibet dispositione nullam syllaba debet esse otiosa nec sine virtute, & effectu aliquid operatur. cap. 23. p. 90. n. 27.

Dispositio testatoris habet vim legis. ibidem p. 144. n. 219.

Dispositio ubi non agitur de matrimonio sufficit petitio consilii etiam si non sequatur. ibidem p. 152. n. 241.

Institutor disponere potest teneri luciflorem residere in tali loco. cap. 34. p. 278. n. 1.

Dispositio facta sub pluribus conditionibus non sufficit unam vel plures adimpleri, nisi omnes verificentur. ibidem p. 286. n. 9.

Eccc 2

Dis-

Dispositiones secundæ, ex primis regulantur. cap. 4. p. 324. n. 21.

Semper intelligitur institutorem disporre rebus sic stantibus, nam si postea alteretur status, intelligitur mutata voluntas. cap. 40. p. 329. n. 34.

Quoties dispositionis verba sunt clara, cessat omnis disputatio. n. 37.

Mens, & voluntas dispositionis, sumitur ex verbis. n. 38.

Institutor semper censetur ex jure dispositio nem suam regulare. cap. 50. p. 363. n. 22.

Dispositio conditionalis, non purificata conditione locum non habet. n. 23.

Testator potest disporre de rebus suis ad libitum. cap. 53. p. 385. n. 39.

Di ponat testator, & erit Lex. n. 45.

Effectus dispositionis, maxime pendet ex voluntate testatoris. cap. 56. p. 400. n. 16.

Ambiguar dispositionis interpretatio, arbitrio judicantis relinquitur. cap. 63. p. 414. n. 4.

Dispositio præcedens, sequentibus verbis explicatur. cap. 72. p. 444. n. 27.

Dispositio generalis, per verbum omne non comprehendit quæ habent diversam, & specialem dispositionem. n. 28.

In constitutione vinculi in omnibus comprehenduntur bona de quibus invenitur specialis dispositio. n. 30.

Conditionalis dispositio dicitur quando ponitur in conditione relinquere, vel non filios. cap. 73. p. 455. n. 8.

Cum dispositio sit conditionalis requiritur purificatio illius alias locum non habet substitutio. n. 9.

In maioratibus dispositio testatoris, est Lex. cap. 75. p. 466. n. 4.

Conjuges in communi disponentes unusquisque censetur mediatis disporre secundum medietatem bonorum ad unumquemque spectantem. n. 14.

Agens ex aliqua dispositione debet probare illius qualitates. cap. 84. p. 479. n. 5.

Dispositio non debet contra regularem successionem repeti, neque extendi adversus regulas ordinarias, & dispositionem juris communis, sed debet restringi ad dispositionem expressam. cap. 89. p. 501. n. 10.

Deficientibus filiis, & descendantibus vocati, licet transversales existant remanent bona libera, & de illis disporre potest ultimus possessor. cap. 94. p. 512. n. 1.

Dispositio in testamento, omnia disposita regit. cap. 99. p. 521. n. 16.

Non censetur disponent in vanum aliquem titulo institutionis honorare. cap. 111. p. 566. n. 45.

Prima generalis dispositio quæ omne comprehendit disponentis facultates excludit diversam, & incompatibilem dispositionem in eisdem bonis sub titulo hereditatis ibi antecedenter relicta. n. 55.

Prima dispositio illico incontinenti revocata non censetur. n. 56.

Disputatio.

Omnis cessat disputatio ubi casus Legis inspicitur. cap. 53. p. 385. n. 37.

Dispensare.

Dispensare non potest Princeps in præjudicium juris tertii acquisiti, neque ad id alterare, & commovere modum succedendi in maioratibus a primis fundatoribus institutus, cap. 26. p. 203. n. 8.

Divitie.

Qui divitias, aut bona sufficientia habere non præsumitur, illa possidere, tenetur probare. cap. 57. p. 404. n. 5.

Diversus.

Adversis non fit argumentum. cap. 96. p. 522. n. 22.

Domicilium.

Domicilii origo neque mutari, neque renuntiari potest. cap. 23. p. 158. n. 258.

Sed hoc non procedit quoad omnes effectus, sed tantum ad certos, qui injure inveniuntur expressi. ibidem.

Dignitas domicilii potius dare, quam permutare videtur. cap. 26. p. 208. n. 21.

Intelligitur habere domicilium ibi unde oriundi sunt, ibidem.

Translatio domicilii in alium locum, ubi quis incolatum acquirit, non mutat originem, ibidem n. 22.

Domicilium mariti sequitur mulier iuste nubens, ibidem.

Domi.

Dominium.

Nemo in solidum potest esse in subjectione, & dominio duorum regum. cap. 26. p. 197. n. 6.

Dominium maioratus, non potest esse in pendentem immo actu rapido transit in sequentem successorem legitimum. cap. 26. p. 105. n. 16.

Præcipuus effectus domini est, quod fructus dominum sequatur. cap. 111. p. 574.

Donatio.

Donatio irrevocabilis, per ingratitude revocatur. cap. 44. p. 351. n. 19.

Quando maioratus fuit institutus in dotatione remuneratoria propter ingratitude revocari non potest n. 28.

Conferre, præsentare, aut elegere, veram in se continet donationem. cap. 96. p. 523. n. 28.

Donare, & liberalitatem exercere, non est permillum capitulo, n. 29.

Dos.

In dote maioratus constitui potest. cap. 72. p. 446. n. 32.

Dubium.

Indubio interpretatio facienda est quæ inducat validitatem actus. cap. 23. p. 125. n. 136.

Dubium est quid diversum a notorio ibidem p. 142. n. 211.

Dubia probatio non dicitur probatio, immo contra probantem interpretatur, ibidem.

Indubio pro testamenti validitate pronuntiandum est. cap. 31. p. 162. n. 15.

Indubio semper pro libertate præsumendum. cap. 44. p. 350. n. 15.

Indubio semper pro libertate præsumendum. cap. 44. p. 350. n. 15.

Indubio magis dilectus sentetur vocatus cap. 4. p. 328. n. 33.

Indubio, nemo præsumitur se corrigere incontinenti. cap. 50. p. 358. n. 9.

Indubio succedere debet filius qui dicitur sequens in gradu. cap. 55. p. 392. n. 17. & 19.

Privationis pæna debet strictè intelligi, & in dubio excludi contra filium n. 18.

Difficile est dubium cum versatur circa voluntatem. cap. 111. p. 565. n. 39.

E*Effectus.*

Effectus consumatus durat nec in effectus redditur si de veniat a causa a incipere non potest cap. 59. p. 360. n. 11.

Episcopus

Electio Capellanæ spectans ad Episcopum præsentari non potest a Sede Vacante. cap. 96. p. 519. n. 10. & 24.

Et ad illud non transit collatio, & institutio beneficiorum n. 11.

Facta de nomine Episcopi particulari mentione dignitati committitur. n. 13.

Absentia Episcopi non potest suppleri ex personis capitularium n. 14.

Qui alicui committitur certum ministerium, ut Episcopo, censetur electa industria personæ qua talis, & non potest suppleri per capitulum n. 15.

Quæ prælato futuro præjudicant, ad capitulum non devolvuntur, & contrario n. 17.

Capitulum Sede Vacante per unicum actum in quasi possessione nominandi, seu conferendi beneficia ad Episcopum spectantia, potest valide illa conferre, & nominare n. 30.

Emphyteusis.

Testator potest facere, ut emphyteusis vendatur, & pretium ejus maioratui uniat. cap. 40. p. 333. n. 18.

Emphyteusis gravamen non admittit, nisi quatenus nominans de suo dederit n. 53. & 57.

Limitatur casu quo nominatus gravamini expresse consentit. ibidem.

Nominatus in emphyteusi, non capit a nominante, sed a primo concedente n. 57.

Testator potest gravare nominatum in emphyteusi apponendo conditionem, ut illam vendat, & ex pretio emat bona quæ maioratui annexet. n. 62.

Quando testator instituit heredem nomine nominato ad emphyteusis hæres censetur nominatus p. 342. n. ultimo.

De

De bonis emphyteuticis non potest institui maioratus. cap. 72. p. 441. n. 20.

Error.

Tabelionis errores, partibus nocere non possunt. cap. 53. p. 384. n. 35.

Essentia.

Essentia consistit in eo quod a jure formatur. cap. 104. p. 551. n. 3.

Eventus.

Eventus dubius litis facit ne damnum consideretur. cap. 23. p. 171. n. 295.

Eventus litis dubius aestimari potest ibidem p. 173. n. 301.

Illud quod de proximo evenire debet jam dicitur evenisse. cap. 50. p. 364. n. 24.

Exceptio.

Exceptio tua non interest, est admittibilis, & dicitur litis finitæ. cap. 37. p. 304. n. 7.

Exceptio de jure tertii admittitur tantum, quando tertius de cujus jure excipitur consentit. ibidem n. 10.

Quavis reus possit contrariis exceptionibus uti, intelligendum est, nisi lex impediatur. cap. 93. p. 510. n. 6.

Exemplum.

Licet exemplum exempli non probet limitatur in exemplo sumpto ab exemplo in actis reperto. cap. 96. p. 518. n. 6.

Exclusio

Testator non censetur exclusisse, quos non expræssit. cap. 21. p. 71. n. 10.

Exclusio a successione nisi expræssit a testatore certa persona, aut gradu, vel linea, non procedit cum censetur odiosa. ibidem p. 12. n. 16.

Exclusus ex capite speciali, recuperat ex vocatione generali. ibidem p. 19. n. 22.

Exclusio maioratus ab institutoribus posita, licita est. cap. 24. p. 177. n. 1.

Agenti reivendicatione in maioratus exceptione, potest opponi, quod ipse non est dominus, nec successor, sed tertius, & hoc probato ipso jure agens excluditur. cap. 36. p. 302. n. 3.

Filius natus tempore substitutionis, & si de eo non sit facta mentio extraneum vocatum excludit. cap. 44. p. 348. n. 7.

Si tamen talis filius patri fuit odiosus sufficit sola præteritio ad ejus exclusionem nec extraneum vocatum removere poterit. ibidem.

Possessor maioratus potest sequentem successorem, ex ingratitudine, a ipso maioratu excludere n. 19.

Hoc autem procedit quando offensio, vel inimicitia est capitalis, minime se fuerit levis. n. 21.

Vel si non fuerit commissa adversus institutorem, sed contra ultimum possessorem, quando defertur jure sanguinis non vero hæreditario. n. 22.

Vel sit inimicitia sit cum institutore maioratus, quando ab eo remissum fuit odiû, tacite, vel expresse, & ad pristinam amicitiam redderetur. n. 23.

In casu quo immediatus successor occiderit ultimam possessorem filius occisoris non excluditur a maioratus successione. n. 24.

Quando institutor prohibet alienationem bonorû cum pœna privationis si successor alienaverit, solum ab alienariis excluditur, & non a toto maioratu. cap. 53. p. 372. n. 2.

Exclusa fœmina a successione maioratus agnationis filii ejus sunt etiam exclusi ex eadem ratione exclusionis. n. 15.

Quoties aliqui vocantur specialiter non ideo videntur exclusi cæteri qui a lege vocantur. cap. 56. p. 402. n. 21.

Frater ultimi possessoris, excludit patrem. cap. 58. p. 408. n. 3.

In dubio semper præsumitur, potius exclusio temporalis, quam perpetua. cap. 87. p. 493. n. 2.

Exclusus semel non censetur exclusus perpetuo, sed de novo admitti potest, cessante causa exclusionis. n. 3.

Exclusus a maioratu, non est exclusus ab alimentis, sed debet alimentari a successione. n. 4.

Maioratus successio potest deferri ei qui exclusus fuit mortuo sine descendantibus possessore. n. 5.

Vocatus sub una conditione censetur exclusus. n. 9.

Semel exclusus, perpetuo manet exclusus quando sumus in exclusione adtempus

pus mortis relatæ; licet exclusionis causa cesset. n. 12.

Exclusio.

Exclusiones causa attenditur, si alius vocatus inveniatur. n. 13.

Si deficiat prædilectio ad exclusionem interpretationem dicendus est quod regulariter exclusio patre, aut matre a maioratu omnes ab eo descendentes, in infinitum exclusi sunt. cap. 38. p. 496. n. 4.

In terminis exclusionis filii illegitimi, quod excludi debeant, filii etiam illegitimi. n. 6.

Contrarium. n. 7.

In maioratu agnationis, in quo excluditur femina, manent ejus exclusi descendentes. n. 8.

Exclusa matre propter agnationem, & sexum excluduntur etiam masculi ejus descendentes, & ex propria persona non possunt succedere. n. 9. & 11.

Si filius feminae non habent propriam vocationem, absurdum est illum admittere, quando mater propter sexum est exclusa. n. 10.

Duo possunt evenire casus ad exclusionem matris, vel est de exclusionem perpetua, vel temporale. n. 13.

In primo non admittuntur filii, & ejus descendentes. n. 14.

In secundo ita quidem. n. 15.

In qualibet exclusionem inspicienda est causa quæ movet fundatorem. n. 16.

Idem est in filio excluso ob alienationem, aut contraventionem. n. 17.

Idem si ob aliquod delictum, mater, vel primus successor fuit exclusus. n. 18.

Idem in filiis matris exclusæ quæ nupsit extra familiam. n. 19.

Idem in maioratu masculinitatis, in quo filius ex propria persona succedit. n. 20.

In his casibus, & similia cessant principia quibus DD. fundantur. n. 21.

Proximior ultimi possessoris excluditur quando remotior habet qualitatem requisitam. cap. 95. p. 513. n. 2.

Exprimere.

Voluisse non creditur, quis quod non expressit cum ei facile fuisset exprimere. cap. 40. p. 319. n. 11.

Id quod volumus, per id quod loqui-

mur declaramus. ibidem numer. 19.

Expressum etiam est illud quod ex verbis inferitur sive deducitur, licet illud non exprimat. cap. 99. p. 548. n. 16.

Exteri.

Exteri non tenentur ad defensionem regni. cap. 26. p. 209. n. 24.

Extensio.

Extensio de casu ad casum, immo de persona ad personam fieri potest. cap. 40. p. 320. n. 15.

Ex verosimili mente testatoris, datur extensio de casu ad casum. cap. 93. p. 550. n. 1.

Et de persona ad personam. n. 2.

Contrarium regulariter admittitur, & non datur extensio ad alium casum, & personas. n. 3.

Maxime quando ratio est diversa, & non æqualis. n. 4.

Vel etiam quando materia non est capax extensionis. n. 5.

Et etiam procedit quando conditio apposita est voluntaria, quia tunc si defecit casus in quo fuit posita non datur extensio.

Sunt qui asserunt dari extensio de casu ad casum in conditione voluntaria. n. 8.

F*Facilius.*

Facilius est aliquid a principio non fieri quam ex post facto revocari. cap. 44. p. 350. n. 14.

Factum.

Multa facta tenent, quæ fieri prohibentur. cap. 50. p. 360. n. 12.

Quæstio facta, rei spiritualis, distinguitur, a quæstione juris. cap. 96. p. 524. n. 31.

Factum mea causa, factum meum censetur. cap. 111. p. 575. n. 68.

Facilius est aliquid a principio non fieri, quam ex post facto revocari. cap. 44. p. 350. n. 14.

Fateri.

Fateri.

Fateri videtur adversarius quæ non con-
tradicit. cap. 73. p. 462. n. 42.

Fateri videtur, qui super crimine com-
positionem facit. cap. 23. p. 92. n. 36.

Feudue.

Feudus æquiparatur maioratui. cap. 93.
p. 511. n. 18.

Ignobilis non potest succedere in feudo
nobili, sine voluntate domini. cap. 111.
p. 556. n. 1.

Falsitas.

Qui committit falsitatem in actis cadit a
causa. cap. 23. p. 120. n. 120.

Falsitas ab illo præsumitur comissa in
actis, vel alibi in cuius commodum cedit,
& veritas nocebat. cap. 23. p. 175. n. 304.

Committens falsitatem in actis penden-
tibus, cadit a causa. cap. 93. n. 1.

Qui subtrahit, aut extrahit folium a
processu pendente, & actu lacerat com-
mittit falsitatem, & cadit a causa n. 2.

Fama.

Fama in antiquis facit probationem, &
saltem inducit malam fidem. cap. 23. p.
107. n. 94.

Fama ex pluribus causis originem tra-
hit. ibidem p. 144. n. 105.

Per famam in antiquis plene probatur
puritas, & quando agitur de genere anti-
quo probando plene probatur per famam.
ibidem. p. 128. n. 150.

Fama multoties falax, & falsa est, sed
quando in antiquis est constans, & in-
conculsa, ut vera amplectitur, & legitime
probat. ibidem n. 151.

Fama varia cum contrarietate nihil pro-
bat. ibidem n. 152.

Fama probari debet per plures testes,
ad minus septem. ibidem n. 156.

Ut puritas per famam probetur debet
esse fama constans. ibidem n. 157.

Sola auditus probatio in antiquis non
sufficit nisi simul concurrat fama, cum
aliis adminiculis. p. 130. n. 161.

Macula, & descendencia hebræorum in
antiquis plene probatur per famam. cap.
23. p. 161. n. 265.

Per famam probatur puritas. cap. 28. p.
182. n. 17. & 18.

Fama, semiplenam facit probationem.
cap. 99. p. 537. n. 22.

Familia.

Familia procedens ex fæmina non in-
cluditur in institutione maioratus, facti ad
favorem familiæ. cap. 38. p. 309. n. 11.

Fæmina est caput, & finis familiæ. cap.
40. p. 331. n. 41.

Finis instituendi maioratus, est digni-
tas, & splendor familiæ. cap. 47. p. 343.
d. 1.

Verbum parentela, & familia, non
debet includere eos quos testator adso ha-
buit. cap. 40. p. 348. n. 7.

Fiscus.

Fiscus succedit litiganti, virtute confis-
cationis. cap. 82. p. 486. n. 30.

Qui testamentum ut falsum accusavit,
si in causa succubuit, privatur hæreditate
ei delata, & fisco applicatur. cap. 93. p.
510. n. 12.

Etiam procedit quando filius dicit inof-
ficiosum esse patris testamentum. n. 13.

Nisi in casu quo dicat testamentum esse
nullum, ex defectu solemnitatis. n. 14.

Fideicommissum.

Fideicommissum non transmittitur ad
hæredes si vivente hærede fideicommissa-
rius decedat. cap. 36. p. 297. n. 3.

Fideicommissa non directis, & civilibus
verbis, sed præcariis relinquuntur. cap.
36. p. 299. n. 13.

Fideicommissum de persona, ad perso-
nam extendendum non est. cap. 40. p.
320. n. 18.

Fideicommissa semper præsumuntur re-
licta amico. cap. 44. p. 437. n. 2.

In casu contraventionis admittuntur
omnis de familia ad fideicommissum. cap.
55. p. 391. n. 8.

Fideicommissum conditionale ante ad-
ventum conditionalis repudiari non potest.
cap. 72. p. 431. n. 10.

Dies legati, aut fideicommissi penden-
te conditione non cedit. n. 12.

Quando fideicommissum a testatore post
mor-

mortem hæredis gravati relinquatur, sub conditione relicta censetur. cap. 73. p. 455. n. 6.

Adveniente die fideicommissi, vindicari potest a quocunque fideicommissario. cap. 75. p. 467. n. ultim.

Maiculi censetur vocati per fideicommissum, quando testator mandat feminas dotari, & tunc dicuntur feminæ exclusæ. cap. 98. p. 528. n. 2.

Fides.

Plena fides adhibetur libris antiquis historialibus maxime iis qui sunt reconditi in archivo regio. cap. 23. p. 94. n. 47. & p. 117. subn. 111.

Nihil magis congruum humanæ fidei, quam id quod inter homines placuerit observetur. cap. 23. p. 168. n. 282.

Mala fides.

Possessor malæ fidei fructus suos non facit. cap. 53. p. 379. n. 26.

Licet error juris inducat præsumptam malam fidem adimpediendam præreptionem, non tamen adacquisitionem fructuum nisi aliter mala fides probatur, n. 27.

Error in jure etiam aliter non probata bona fide impedit restitutionem fructuum. n. 28.

Ad acquisitionem fructuum qualis qualis possidendi occasio sufficit dummodo absit mala fides. n. 29.

Fictio.

In maioratu regulariter fictio operatur quod veritas. cap. 104. p. 551. n. 1.

Tamen hæc resolutio procedit virtute legis, & non hominis particularis non potest facere fictionem ad hoc ut idem effectum procedat, ac veritas. ibidem.

Quia hic effectus tantum juri aut legi tribuitur. ibidem quia cum fictio inducat unam veritatem contra aliam non producit nisi cum juris potestate ibidem essentia consistit in eo quod a jure formetur. n. 3.

Fictio hominis hunc effectum non potest habere. n. 4.

Fictio opus est legis, & ab homine, induci non potest. n. 5.

Fictio extra casus, in quibus Lex eam
Pars III.

admittit induci non debet. n. 6.

Non potest admitti vocatio, ex fictione, sed vera. n. 7.

Qui vult introducere vocationem fictam censetur exclusus, & non potest admitti fictio nisi in casu a lege declarato, & non ab homine dispositio. ibidem.

Filius.

Filius naturalis succedit in maioratu si primo vocatus naturalis etiam fuit. cap. 21. p. 24. n. 29. & p. 31. n. 39.

Filius mulieris nuptæ censetur genitus à marito, & non ab altero præsumptione juris, & de jure non admittitur probatio in contrarium. cap. 23. p. 137. num. 176.

Tractus, & nominatio parentum sunt veræ conjecturæ filiationis probandæ. ibidem.

Quavis mulier illo tempore cum adultero haberit consuetudinem, semper præsumitur filius mariti. ibidem n. 177.

Dicta præsumptio cessat quando maritus absuit decennio, & domum reversus aniculum invenit ibidem filius peccabit si neglexerit consilium patris. cap. 23. p. 144. n. 228.

Filius nubens sine licentia, & contesu patris peccabit. p. 149. n. 229.

Filius legitimus natu maior ultimi possessoris præfertur remotiori. cap. 38. p. 309. n. 10.

Filius legitimus ex patre legitimo ultimo possessore, & illi proximior præfertur. ibidem n. 12.

Verbum filius censura juris pro legitimo accipitur. ibidem p. 311. n. 23.

Dispositione tamen hominis, simul legitimum, ac illegitimum comprehendit. ibidem n. 24.

Filius natus tempore substitutionis, & si die eo non sit facta mentio, extraneum vocatum excludit. cap. 44. p. 348. n. 7.

Si filius patris fuit odiosus, sufficit sola præteritio ad ejus exclusionem, nec extraneum vocatum remove potest. ibidem.

Filius propter ingratitude ex hæredatur a legitima jure naturæ debita. cap. 44. p. 351. n. 20.

Filius inficitur delicto paterno. cap. 26. p. 196. n. 5.

Filius aut descendens non præjudicat contraventione dolosa parentum, & transgressio dolosa præcepti fundatoris. cap. 53. p. 374. n. 12.

Fæmina exclusa a successione maioratus agnationis filii ejus sunt etiam exclusi. n. 15.

Idem procedit in exclusione filii naturalis. n. 16.

Filiis nocet si mater contraveniat non nubendo cum masculo puro in sanguine ex præcepto institutoris. n. 17.

Filius contravenientis dicitur vocatus, si in institutione non legatur exclusus. n. 21.

Factum parentis, & illius contraventione, filiis nocet. n. 23.

In dubio debet succedere filius qui dicitur sequens in gradu. cap. 55. p. 392. n. 17. & 19.

Pœna privationis debet stricte intelligi, & in dubio excludi contra filium. n. 18.

Filius aut descendens non debet admitti natus post contraventionem. n. 20.

Contrarium. n. 21. & 22.

Et etiam habet locum in natis lite pendente ad successionem dum tamen antelententiam nascantur. n. 23.

Et semper hoc servandum est, & non rigor. n. 24.

Etiam post latam sententiam admittendus est filius contravenientis, tanquam sequens in gradu. n. 25.

Procedit etiam quando institutor dicit quod successio continuetur gradatim. n. 26.

Si filius successerit in maioratu ad quem vocatus fuit, & pater vel ascendente superstitite decederit non is quidem sed frater, vel patruelis succedere debet. cap. 58. p. 410. n. 8.

Quando successionis jus in aliquem non est delatum, in ipsius filium non potest esse transmissum. cap. 78. p. 455. n. 10.

Filius succedit in casu caducationis gradus. n. 16.

Filiorum appellatione, non veniunt nepotes. n. 18.

Pater si instituat maioratum irrevocabilem an possit declarare intellexit de filiis masculis, & non de feminis. cap. 85. p. 491. n. 1.

Filius privandus venit, si impugnat testamentum patris. cap. 99. p. 509. n. 3.

Filius quando dicit in officium esse pa-

tris testamentum hæreditas, ei delata, fisco applicatur si in causa succubuit. n. 13.

Nisi in calu quo dicat testamentum esse nullum ex defectu solemnitatis. n. 14.

Filius aut successor hæresque non potest esse esse melioris conditionis quam pater. n. 17.

Filius illius qui commisit indignitatem, contra testatoris voluntatem, venit a successione excludendus. n. 20.

Foret absurdum quod forent privati contra facientis, & filii illorum, bonis succederent. n. 21.

Contraria sententia. n. 22.

Deficientibus filiis, & descendens vocati, licet transversales existant, remanent bona libera, & de illis disponere potest ultimus possessor. cap. 94. p. 512. n. 1.

Filius gravatus restituere hæreditatem, si sine liberis decesserit, quanvis filius habuisset, si tamen in vita patris mortui sunt, non expirat substitutio. cap. 96. p. 526. n. 36.

Iniquum est odio patris, filium prægavare. cap. 99. p. 530. n. 4.

Filius naturalis, vel spurius matri succedet. cap. 101. p. 540. n. 1.

Limitatur in matre illustri habente filios legitimos. n. 2.

Respectu patris nobilis, aliter est dicendum. n. 3.

Verbum filius maior secundum, naturalem, & non strictam significationem est recipiendum. cap. 102. p. 545. n. 19.

Quando filius vocatur cum aliqua qualitate, quæ non requiritur in nepote non continetur tunc nepos appellationem filiorum. n. 2.

Filius naturalis succedit in maioratu a plebeo instituto. cap. 111. p. 557. n. 3.

Filii naturales plebeorum, in omnibus, & per omnia exequantur legitimis. n. 4.

Testator potius, vult legitimum admittere, quam naturalem. n. 5.

Filius naturalis non succedit in maioratu nisi expresse ad successionem, in institutione vocetur. n. 12.

Filius naturalis plebei per legem, vel statutum, quanvis succedat cum legitimis, succedit etiam indistincte in bonis per fideicommissum relictis. n. 15.

Sicut filius naturalis plebei succedit in bonis liberis ita etiam in vinculis.

n. 16.

Pater testando præsumitur magis dilexisse filios, quam extraneos. n. 53.

Non est verosimile quod testator disponat de quam plurimis legatis erga consanguineos, & extraneos, & filium privaret a successione maioratus. n. 54.

Credendum non est, quod maioratus institutor, decus atque splendorem, in persona filii naturalis apponere voluisset nisi ex serie maioratus, aliud colligatur. n. 13.

Ord. lib. 4. tit. 92. Introducta fuit in favorem filiorum, & odium incontinentæ pateræ. n. 20.

Nobilitas civilis seu politica est sufficiens, ne naturalis succedat, nisi volente patre. n. 34.

Juxta bonorum substantiam, quantitas debet arbitrari filio naturali patris nobilis. n. 49.

Fœmina

Procedens ex fœmina non includitur in institutione maioratus ad favorem familiæ. cap. 38. p. 309. n. 11.

Licet fœmina removeatur a successione, in favorem masculi attamen, debet hoc intelligi de masculino in eodem gradu existenti, non in remotiori. ibidem n. 31.

Fœmina est caput, & finis familiæ. cap. 40. p. 331. n. 41.

Exclusa fœmina a successione maioratus agnationis filii ejus sunt etiam exclusi ex eadem ratione exclusionis. cap. 53. p. 375. n. 15.

Maioratus institutus a patre in favorem filii, & filiorum, vel descendendum, est regulæ, ad cujus successione fœminæ admittuntur, exclusis masculis liniæ inferioris. cap. 85. p. 492. n. 5.

In maioratu agnationis, in quo excluditur fœmina manent ejus exclusi descendentes. cap. 88. p. 497. n. 8.

Masculi censentur vocati, per fideicommissum quando testator mandat fœminas dotari, & tunc dicuntur fœminæ exclusæ. cap. 98. p. 528. n. 2.

Fraus

Authoritas judicis cessare facit omnem præsumptionem fraudis. cap. 96. p. 519. n. 7.

Pars III.

Frustratorium.

Frustratorium nihil institutorem egisse decendum est. cap. 40. p. 327. n. 27.

G

Gabella.

Deficiente gabellæ solutione omnino prohibetur de gravamine cognitio. cap. 31. p. 265. n. 30.

Secundo genitus.

Si institutus sit maioratus in filio secundo, & sit vocatus excluso primogenito ad maioratus successione evitatur, & tunc secundo genitus, & tertio genitus primogenitum a maioratu successione excludit. cap. 6. p. 395. n. 4.

Vocatio secundi geniti habet explicitam exclusionem primogeniti, & ejus liniæ. n. 5.

Non potest transire ad aliam lineam quo usque deficiant omnes descendentes secundo geniti. n. 6.

Maioratus constitutus in secundo genito determinatur secundum regulas constitutas in primogenito. n. 7.

Secundo genitus habet regulam pro se in maioratu secundo genituræ, sicut primogenitus in primogenituræ.

Gerundi verba conditionem important. cap. 23. p. 146. l. ubi. 224. & cap. 78. p. 453. n. 5.

Gradus.

Gradus, & liniæ differunt sunt continens, & contentum. cap. 55. p. 391. n. 3.

Sed gradus non attenditur, nisi in ipsa met liniæ. n. 4.

Vocatio sequentis in gradu idem est quod dicere succedat proximior. n. 5.

Gradus dicti sunt a similitudine scalarum. n. 6.

Verba sequens in gradu, de gradu in gradum comprehendunt. n. 26.

Ordo præscriptus a jure est, quod primo gradu derivetur successio perlineam, seu canalem descendendum, & post eam finitam, perlineam ascendendum, & ultimo perlineam transversalem. cap. 58. p. 409. n. 3.

Ffif 2

Cadug

Caducato gradu ex defectu conditionis caducati fuerunt omnes ab eo descendentes. cap. 73. p. 456. n. 13.

In casu caducationis gradus, succedit filius. n. 16.

Gravamen positum in secundo gradu, non extenditur ad primum, nec è contra. cap. 89. p. 504. n. 32.

Conditio posita in uno gradu, censetur repetita in cæteris. n. 36.

Posterior gradus non succedit, nisi excludatur, prior, & prius vocatus non existat. cap. 96. p. 515. n. 1.

Gravamen.

Gravamini consensit filius accipiendo id, quod sibi præter legitimam pater reliquit. cap. 36. p. 298. n. 10.

Contentum filii in legitima gravati non sufficit tacitum, sed expressum requiritur. ibidem n. 11.

Gravamen positum in secundo gradu extenditur ad primum, & è contra. cap. 89. p. 504. n. 32.

Gravamen potest ad jiere, post institutionem. cap. 111. p. 565. n. 41.

Universalitati institutionis vinculum, repugnat, & onus in omnibus bonis quando de jure gravamen est interpretandum quod minor sit, & minus hæredi noceat. n. 44.

H

Habilitas.

Habilitas succedendi in maioratu consideratur tempore delatæ successio- nis. cap. 26. p. 105. n. 17.

Antecedens, aut subsequens in habilitas attenditur, ibidem.

Hebræus.

Hebræorum, proprium est incidere, in crimen hærelis. cap. 23. p. 164. n. 273.

Hæres.

Universalitati institutionis vinculum repugnat, & onus in omnibus bonis, quando de jure gravamen est interpretandum, quod minus sit, & minus hæredi noceat. cap. 111. p. 566. n. 94.

Hæres dicuntur legitimi, qui succedunt ab intestato. cap. 21. p. 41. n. 47.

Hæres gravatus, five tertius possessor qui ab eo causam habuit adversus fideicommissarium præscribere nequit ante calum fideicommissi. cap. 31. p. 250. column. 1.

Hæres alienantis, alienationem revocare nequit, neque factum defuncti impugnare. cap. 31. p. 252. n. 7.

Hoc non procedit in fideicommissario alienante gravato hærede existente, ibidem.

Hæres non est hæreditatem addere non posse. cap. 36. p. 298. n. 8.

Hæredis appellatione, non solum veniunt hæres bonorum, sed etiam sanguinis. cap. 40. p. 331. n. 39.

Quando testator instituit hæredem nomine nominato emphyteusis hæres censetur nominatus. p. 342. n. ultimo.

In dubio pro hærede debet fieri interpretatio contra legatarios. cap. 63. p. 414. n. 2.

Hæres hæredis primi testatoris hæres est. cap. 72. p. 440. n. 17.

Hæres addita hæreditate, censetur quasi contrahere cum legataris. cap. 80. p. 471. n. 3.

Hæres gravari potest usque ad quantitatem qua fuit honoratus, & constitutus. n. 4.

Limitatur quando hæres est communis testatoris, & hæredi. n. 5.

Vel quando conjux consentit, ut alter de bonis suis legat. n. 6.

Quando res legata est hæredis indistincte valet legatum modo testator fuerit sciens, modo ignorans. n. 7.

Hæres tenetur solvere legata pro parte hæreditaria. n. 8.

Quando successor non fuit hæres antecessoris, non transit contra eum instantia causæ. cap. 82. p. 479. n. 13.

Impugnans hæreditatem amittit legatum. cap. 93. p. 510. n. 5.

Testator præsumitur minus gravare hæredem, quam fieri possit. cap. 111. p. 567. n. 51.

Hæreditas.

Institutus in re certa nullo dato cohæredes, totam hæreditatem consequitur. cap. 31. p. 265. n. 21.

Hæreditas testamento data eodem testamento

mento adimi non potest. n. 54.

Quoties hæreditas data est alicui sub conditione, & sub contraria conditione admittitur tunc enim proprie hæreditas data, non admittitur. ibidem.

Hæreditas non potest stare in pendentia. cap. 56. p. 399. n. 15.

Hæreditas non dum de lata non potest repudiari, immo si fuerit repudiata adhuc addiri poterit. cap. 72. p. 428. n. 2.

Faciendum est discrimen inter renunciationem spei, & juris, ad ipsam hæreditatem de futuro. n. 4.

Spes futuræ hæreditatis, renuntiari potest. n. 5.

Non implenti defuncti voluntatem inter dicitur emolumentum hæreditatis habere. cap. 92. p. 510. n. 10.

Hæreditas semel data per institutionem pure factam non est judicanda adempta tacite ex conditionis defectu. cap. 111. p. 565. n. 80.

Hæreditas expresse est adimenda, licet aliud sit in legatis. 42.

I

Ignobilis.

Ignobilis non potest succedere in maioratu, nec in feudo nobili, sine voluntate domini cap. 111. p. 556. n. 1.

Ignobilitas de jure præsumitur, dum contrarium non probatur n. 2.

Ignorantia

Neminem excusat ignorantia affectata, vencibilis, crassa, improbabilis, ac supina cap. 26. p. 211. n. 25.

Illegitimi.

Illegitimi, & legitimi, æqualiter diliguntur a patre cap. 38. p. 312. n. 29.

Illegitimus succedit ex voluntate testatoris deficientibus consanguineis vocatis, dum non supersit aliquis qui capax sit familiam representandi cap. 87. p. 495. n. 15.

Impugnare.

Siquis impugnat institutionem maiora-

tus, in qua vocatus est, aut testamentum, perdit id quod ex eo petere poterat, & excludendus venit, post latam sententiam, & manet incapax succedendi cap. 93. p. 509. n. 1. & 2.

Filius privandus venit, qui impugnavit patris testamentum n. 3.

Qui potuit acceptare hæreditatem virtute testamenti, & noluit, visum est hoc fundamento impugnare voluntatem testatoris n. 4.

Impugnans hæreditatem amittit legatum, licet reus sit n. 5.

Qui impugnat si annullitate desistat, potest se juvare a testamento n. 7.

Impugnans non potest a testamento redire, nec ex illo fructum consequi n. 9.

Qui impugnat testamentum ex præteritione privatur a legitimitate, quando non implet legata pia n. 11.

Qui testamentum ut falsum accusavit, si in causa lucubuit, privatur hæreditate ei de lata, & Fisco applicatur n. 12.

Et etiam procedit quando filius dicit in officiosum esse patris testamentum n. 13.

Nisi in casu quo dicat testamentum esse nullum ex defectu solemnitatis n. 14.

Siquis dixerit testamentum nullum, ex defectu personæ testatoris, & in causa lucubuit, efficitur indignus 10. 15.

Impuritas

Qui impuritatem allegat, illam probare tenetur cap. 23. p. 142. n. 213.

Nunquam censetur rejectus ille de cujus sanguinis impuritate non constat ibidem n. 217.

Ad puritates cognoscendas, & patris, & parentum privilegium necessario attendendum est ibidem p. 159. n. 260.

Unius macula omnibus communis est, neque ex eodemmet genere, & trunco alii puri alii maculati existere ibidem p. 161. n. 263.

Macula, & descendencia a sanguine hebræorum in antiquis per famam plene probatur ibidem n. 265.

Ut puritas per famam probetur debet esse fama constans cap. 23. p. 128. n. 157.

Et si non informiter, & constanter, sed cum contrarietate, & varietate ibidem.

Probatio masculæ, & si paucioribus fiat probationi puritatis præfertur ibidem.

Ad

Ad impuritatem probandam necessaria sunt plura requisita cap. 24. p. 182. n. 19. & 20.

Vid. *Puritas.*

Incapacitas.

Pater post mortuo reputatur, & exclusus est propter incapacitatem cap. 55. p. 391. n. 1.

Quando aliquis aliqua ex causa a maioratus successione excluditur, & sequens in gradu vocatur, filius ejus admittitur ad successione, nec illi obstat patris incapacitas n. 11.

Si furiosus excludatur, non debet obesse ipsius incapacitas filio, qui capax est n. 12.

Incerta res.

Incerta res nihil certum inducere potest cap. 27. p. 171. n. 296.

Includere.

Unum sub aliquo, nunquam includitur, quoties de utroque separatim disponitur cap. 103. p. 551. n. 10.

Incola.

Incola non dicitur qui in aliam regionem domicilium contulit cap. 23. p. 110. n. 98.

Qui non est ejusdem regni incola, non potest ad ejus defensionem auxiliari. cap. 26. p. 209. n. 24.

Incomoda.

Incomoda multa nascuntur ex matrimonio sine licentia parentum contracto. cap. 22. p. 148. sub n. 228.

Indultum.

Indultum generale, non extenditur ad futura delicta. cap. 26. p. 206. n. 16.

Inhabilitas.

Inhabilitas exclusionisque non præjudicat filiis, nec descendens sed ex tua persona succedit. cap. 53. p. 347. n. 1.

Infamis.

Infamis ob levem notam, ab hæreditate arceatur. cap. 24. p. 178. n. 3.

Damnatus ex aliquo publico Delicto infamia juris efficitur. ibidem n. 4.

Infamia impeditis est tam juris, quam facti. ibidem n. 6. & 7.

Quis dicatur infamis infamia facta. ibidem n. 5.

Infamis non dicitur post penitentiam, qui mutato consilio in melius, penituit. ibidem p. 179. n. 13.

Injuria.

Propter injuriam ascendentibus illatam non possunt eis succedere filii delinquentis. cap. 26. p. 223. n. 39.

Ingratitudo.

Si post erectionem maioratus detur ingratitude, & inimicitia inter institutorem, & vocatum, aut inclusum an veniat excludendus. cap. 44. p. 340. n. 1.

Ut vocatus sit exclusus debet ingratitude esse gravis. ibidem.

Limita quando speciali dispositione cautum est quod inobediens, seu ingratus patri seu possessori privetur successione. ibidem.

Is qui est odiosus institutori sub generali vocatione non comprehenditur. ibidem.

Et non solum respectu institutoris, sed etiam respectu principis qui concessit facultatem instituendi maioratum. ibidem.

Et jam si causa inimicitie proveniat ex facto, vel culpa institutoris. ibidem.

Ingratus, & odiosus nunquam admittitur sive agatur de generali, seu speciali dispositione. n. 3.

Quavis legatum sit favorable non tamen ad id admittuntur qui tempore testamenti, erant odiosi. n. 4.

Quando tractatur de aliquo repelendo a premio sufficit qualiscunque ingratitude. n. 5. & 6.

Non est verosimile testatorem voluisse vocare ad commodum illum quem non diligit. n. 9.

Possessor maioratus potest sequentem successorem, lex ingratitude ab ipso maioratu, ex hæredem facere. n. 19.

Per ingratitude donatio irrevocabilis revocatur. ibidem.

Propter ingratitude exhæredantur filii legitima, jure naturæ debita. n. 20.

Non sufficit qualisqualis offensio adversus institutorem ut privetur successor. n. 21.

Et jam si non fuerit offensa adversus institutorem, sed contra ultimum possessorem quando defertur jure sanguinis, non veto hereditario. n. 22.

Vel si inimicitia sit cum institutore maioratus quando ab eo, fuit remissum odium, tacite, vel expresse, & ad pristinam amicitiam redderetur. n. 23.

Quando ingratitude provenit ex causa quæ nec tangat, nec lædat personam, famam, ad bona institutoris admittitur successor. n. 27.

Si maioratus sit institutus causa dotes, vel contemplatione matrimonii licet quoad maritum, & uxorem qui, quæ vè inimicitia causas commisit revocari debet non autem quoad successores. n. 29.

Vide *Odiū*.

Incompatibilitas.

An unius maioratus vinculi, aut patronatus successio sit incompatibilis vel non cum alio, vel aliis maioratibus. cap. 51. p. 366. §. 1.

De incompatibilitate maioratus resultantem, ex odio, & inimicitia offensione, vel possessione infidelitate commissa adversus institutorem. §. 2. vers. de incompatibilitate.

De incorporatione duorum plurium ve maioratum, quando quilibet eorum habet conditiones dissonantes. §. 3.

De incompatilibus contrariis contradictionis, seu perplexas clausulas. §. 3. vers. de unione.

Si in maioratus institutione inclusio, exclusio fuerit facta per ambiguum orationem. §. 4. vers. de incompatilibus.

Qui habet duo maioratus, & alter habet conditionem residendi in alia civitate. §. 5. vers. Si in.

De incompatibilitate maioratus quæ resultat inter præteritum, & futurum tempus. §. 6. vers. maioratus.

Utrum secundo genitus præferatur in successione maioratus si concurrat cum primogenito Hermaphodotito. §. 7. vers. De incompatibilitate.

De incompatibilitate orta per dispositionis. §. 8.

De incompatibilitate per dispositionem hominis qui velit quod suum primogenitum sint incompatibile cum alio. §. 9.

Incompatibilitas seu prohibitio conversus duorum plurium ve maioratum quæ provenit ex alis conditione hominis, an sint odiosa, vel favorabilis. §. 10. vers. Incompatibilitas.

Si institutor prohibeat ne maioratus concurrat si jungatur cum alio, & veniat quod per viam matrimonii copulatur cum alio. §. 11. vers. ex dispositione.

An prohibitio ex dispositione consensu unius cum altero maioratu ex eo censeatur prohibitus conversus cum dignitate Marchionatus. §. 12. vers. An.

Quando utrumque est contrarium an inclusio unius sit exclusio alterius. §. 13. vers. Quando.

Quando maioratus successio possit esse independenti, & suspensio. §. 14. vers. Incompatibile.

Si institutor maioratus caveat quod in suo maioratu non succedat ille qui habet alium primogenitum, & sub hac conditione primogenitus sit vocatus. §. 15. vers. Si.

Dictio copulativa seu conjunctiva inter incompatibilia quando resolvatur indistinctivam. §. 16. vers. Dictio.

De incompatibilitate quæ datur in maioratus venditione vel ejus hærede ad hoc ut ex una parte teneatur de evictione, & ex alia possit vindicare. §. 17. vers. De incompatibilitate.

De incompatibilitate ex contrariis, & quando ex illis unum sit a principio eligendum ex institutione. §. 18.

Utrum maioratus sit incompatibilis cum militiis commendis, & officiis. §. 20. vers. Utrum.

Inimicitia.

Inimicitia ex litibus oritur. cap. 23. p. 263. l. ubi. §. 9.

Probata causa inimicitie, censetur inimicitia probata. cap. 44. p. 349. n. 8.

Inimicitia ad quartum gradum consanguinitatis, & alterius extenditur. n. 9.

Si princeps dederit facultatem alicui condendi maioratum non potest institutor nominare inimicum Principis. n. 16.

Manda-

Mandatum, seu commissio eo ipso revocata censetur sit post eorum dationem mandans, & committens inimicus mandatarii, & commissarii efficiatur. n. 17.

Si maritus testamenti factionem uxori suæ commisit, & ipsa post ejus mortem ad secunda vota transierit videtur eo ipso revocata commissio. n. 18.

Quia per transitum ad secunda vota, efficitur quodam modo inimica priori marito. ibidem.

Inimicus.

Inimicus non querit quid dicat, sed quomodo dicat. cap. 23. p. 109. n. 97.

Interpretatio.

Frustra enim impetratur a Principe, quod a lege conceditur. cap. 23. p. 157. n. 253.

Facienda est semper interpretatio, ne correctio inducatur. cap. 50. p. 358. n. 5.

In clavis ad interpretationes, non est recurrendum. cap. 57. p. 406. n. 12.

Interpretatio debet fieri, ut actus magis valeat, quam pereat. cap. 80. p. 471. n. 10.

In testamento omnes rationabiles interpretationes admittuntur. cap. 96. p. 522. n. 19.

Testator præsumitur minus gravare heredem quam fieri possit, & ea capi debet interpretatio, quæ hæredi minus noceat. cap. 111. p. 568. n. 51.

Verba in diverso, quam sonant, sensu debent interpretari ut non inducatur contrarietas indispositione. n. 57.

Institutoris verba interpretari debent juxta consuetudinem loquendi disponentis. n. 58.

Voluntas testatoris in institutione maioratus ut sustineatur in omnibus bonis quæ vinculo supponi possunt interpretari debet. n. 62.

Instantia.

Successor ad quem transit instantia, active, & passive, tenetur assumere litem in eo statu, in quo prædecessor eam reliquit. cap. 82. p. 478. n. 5.

Nam in instantia, jure sanguinis succedit, non sicut hæres. n. 6.

Ad hoc sufficit citatio, seu libelli oblatio. n. 7.

Instantia transit in substitutum, necessariumque successorem. n. 8.

Actio, & instantia sicut accessoria bonorum maioratus sequitur suam naturam, & bona prosequitur, & successorem. n. 9.

Contrarium. n. 15.

Transitus instantiæ habet originem, a quasi contractu defuncti. n. 14.

Per omissiones aut delicta prædecessoris, non transit instantia in successorem. n. 19.

Opiniones in hac materia, n. 20. Pro utraque parte asserentes.

Instantia litis contra filium transire juri consentaneum est. n. 25.

Quando successor, non fuit hæres antecessoris, non transit contra eum instantia causæ. n. 13.

Successor, non succedit in maioratu ut hæres patris, aut antecessoris, sed ex dispositione institutionis ideo non potest in illo transire instantia. n. 15.

Magis communis est sententia quod instantia passive in singularem transeat successorem. n. 28.

Institutio.

In institutione maioratus, potest apponi clausula ut admittatur scholasticus, vel literatus. cap. 38. p. 306. n. 4.

An, & quando in institutione vocatur scholasticus, vel literatus sufficiat profiteri poeticam. ibidem n. 6.

Institutionis tenor, est inspiciendus quia provisio hominis facit. cap. 4. p. 330. n. 37.

Qui maioratum instituit, ex donatione irrevocabili, potest etiam post longum tempus in testamento declarare, & illius declarationi standum est. cap. 85. p. 491. n. 2.

Si testator aliquem instituat, & statim eundem sub conditione instituat, nulla est secunda institutio. cap. 111. p. 565. n. 40.

Post institutionem, potest adjicere gravamen. n. 41.

Non censetur disponens in vanum aliquem titulo institutionis honorare. n. 45.

Institutio universalis, aliquid debet operari, ne reddatur inutilis testatoris voluntas. cap. 111. p. 567. n. 51.

Institutor.

Institutores possunt apponere clausulam, ne

ne successores nubant certo generi personarum, quanvis prædictum genus non pateret defectum. cap. 23. p. 156. n. 251.

In dubio credendum est institutorem, magis dilexisse legitimos quam illegitimos. cap. 30. p. 310. n. 19.

Institutor semper censetur ex jure dispositionem suam regulare. cap. 50. p. 363. n. 22.

Quando institutor prohibet alienationem bonorum cum pœna privationis si successor alienaverit, solum ab alienatis excluditur, & non a toto maioratu. cap. 53. p. 372. n. 2.

Institutores possunt apponere quascunque conditiones, dummodo non sint legibus contrariæ. n. 46.

Si institutor jubet quod monitio, & interpelatio facienda sit, debet fieri, & adimpleri. cap. 65. p. 418. n. 12.

Nominatio facta ab institutore in vim conditionis debet observari. cap. 96. p. 512. n. 20.

Suecessio maioratus, in persona institutoris regulatur. cap. 111. n. 560. n. 17.

Instrumenta.

Instrumenta in actis faciunt rem notoriam juris. cap. 23. p. 164. n. 27.

Inventarium.

Inventarii certitudo præsumptive concludit non habere testatorem alia bona ultra in ea scripta. cap. 23. p. 17. subnum. 297.

Judicata res.

Judicata res non potest retractari, neque suscitari causam per illam determinata. cap. 53. p. 384. n. 35.

Judex.

Judices seculares a Principe formam judicandi datam habent. cap. 31. p. 259. n. 12.

Judicis autoritas cessare facit omnem fraudis præsumptionem. cap. 95. p. 519. n. 7.

Judicium.

Is cui non interest non habet legitimam personam standi in judicio. cap. 37. p. 303. n. 4.

In Judiciis tantum consideratur jus actoris, & non Rei. ibidem p. 304. n. 8.

Judicium super futuro negotio formari nequit. cap. 50. p. 358. n. 6.

Pars III.

Jus.

Jus succedendi quanvis sit consequentia legitimationis est quid ab ea diversum. cap. 21. p. 10. n. 15.

In jus vocando, pater judicatur ille, quam nuptiæ demonstrant. cap. 23. p. 160. subn. 261.

Ut jus sit transmissum prius requiritur, quod sit delatum. cap. 36. p. 297. n. 4.

In jure succedendi, præfertur proximior. cap. 38. p. 310. n. 15. & 16.

Nemo plus juris in alium transferre potest, quam ipse habet. cap. 40. p. 328. n. 30.

Jus renovationis, non est æstimabilis, nec in colationem venit. p. 338. n. 58.

Institutor semper censetur ex jure dispositionem suam regulare. cap. 50. p. 363. n. 22.

Jus protestantis, conservat protestatio. cap. 53. p. 385. n. 4.

Jus questitum, renunciari potest. cap. 72. p. 429. n. 4.

Quando successionis jus in aliquem non est delatum, in ipsius filium, non potest esse transmissum. cap. 73. p. 455. n. 10.

In nostro Regno, servandum est jus commune, & non Castellæ. n. 17.

Jus competens de futuro sub aliquo eventu, bene potest renunciari. n. 35.

Jus deductum ab agente pro successionem maioratus non est personale, sed totius linæ ideo ad sequentem illius linæ successorem transit. cap. 82. p. 478. n. 4.

Quæstio facti rei spiritualis, distinguntur a quæstione juris. cap. 96. p. 594. n. 31.

Negotium causæ potius in facto, quam in jure consistit. cap. 102. p. 546. n. 5.

Jus repræsentationis quid est, & qui veniant in hoc jure. n. 18.

Jus filiationis cognationis, & agnationis perdit banitus. cap. 28. p. 240. n. 4.

Legata.

Legatum relictum mulieri si Petro nupserit, & illa cum alio contrahat, jussu Patris, non proinde legatum amittit. cap. 23. p. 148. sub n. 228.

Legatum relictum alicui ne nubat Mevia valet illa adjectione, ut impeditiva matrimonii. p. 151. n. 239.

Legata pia in testamento nullo ex defecto solemnitatis sustinentur. cap. 31. p. 132. n. 18.

Gggg

Ex

Ex testamento nullo, legata non debentur. p. 266. n. 24.

Testator potest legare pecuniam per vendicationem quæ ex suis bonis effici potest. cap. 40. p. 340. n. 59.

In dubium est legatum vendicationis subsistere, ejusque dominium à testatore in legatarium transferri immediate ut independentem a facto hæredis. n. 60.

Legata, & fideicommissa temper persuntur relicta amico, vel cui magis meruit cap. 44. p. 347. n. 2.

Quantvis legatum sit favorabile, non tamen ad id admituntur qui tempore testamenti erant odiosi. n. 4.

Verba generalia, debent referri ad merentes, non autem ad indignos. n. 5.

Et legatum specialiter sit relictum, & post testamentum ortæ fuerint inimicitia inter testatorem, & legatarium censetur legatum revocatum. n. 12.

Si post mortem testatoris injuria ipsi legatario fiat ex qua verosimiliter inimicitia nasceretur, legatum revocatum censetur. n. 13.

Legata tenetur hæres solvere pro parte hæreditaria. cap. 80. p. 471. n. 8.

Qui impugnat hæreditatem amittit legatum. cap. 93. p. 510. n. 5.

Qui impugnat testamentum, ex præteritione, privatur a legitima quando non implet legata pia. 11.

Libellus.

Libellus confusus, & incertus de jure non procedit. cap. 23. p. 139. n. 200.

Sustinetur tamen si à parte non opponatur ibidem.

Libertas.

Si libertas a testatore detur omnibus servis ejus, minime comprehenduntur servidementes, vel inimici. cap. 44. p. 350. n. 14.

In dubio semper pro libertate præsumendum est. n. 15.

Legitima.

Legitima ex spurio venit ad maiorum ex propria vocatione, & non ex jure patris. cap. 21. p. 15. n. 19.

Filius accipiendo id quod præter legiti-

mam pater reliquit tacite gravamini contentur. cap. 36. p. 298. n. 10.

Non sufficit tacitum, sed expressum requiritur. ibidem n. 11.

Legitima jure naturæ debita filii ex hæredariopossunt per ingratitude. cap. 44. p. 351. n. 20.

Legitimi.

Legitimus nihil aliud est, quem esse idoneum ad ea quæ deferuntur jure civili cap. 2. p. 49. n. 54.

Filius legitimus præfertur remotiori. cap. 38. p. 309. n. 10.

Legitimus ex patre legitimo ultimo possessore præfertur. ibidem n. 22.

Verba dispositionis, veniat ad filium, si illum habuerit posita in vocatione debe intelligi de legitimo. ibidem n. 13.

In dubio magis credendum est testatorem dilexisse legitimos quam illegitimos. ibidem p. 310. n. 19.

Verbum filius censura juris, pro legitimo accipitur. ibidem n. 23.

Dispositione tamen hominis simul legitimum, ac illegitimum comprehendit. ibidem n. 24.

Legitimi, & illegitimi, æqualiter diliguntur à patre. n. 29.

Testator potius vult legitimum admittere, quam naturalem. cap. 111. p. 558. n. 6.

Naturalis plebeorum in omnibus, & per omnia exequuntur legitimis n. 4. vide filius.

Legitimati

Legitimati per rescriptum secundum mentem testatoris passim succedunt cum sint de agnatione, & familia ipsius, & veniant in fideicommissis relicto proximioribus. cap. 21. p. 7. n. 8.

Æquiparantur legitimi, ibidem.

Nulla est controversia quod legitimatus ab institutore admittatur tanquam legitimus, exclusis tranverfalibus, ibidem n. 9.

Legitimatio residet in persona legitimati. ibidem p. 10. n. 15.

Per legitimationem aboletur omnis macula, & tollitur totalis illegitimitas, nec nepos dici potest, ex radice infecta. ibidem p. 15. subn. 19.

Legitimationis in nostro regno non sunt vere legitimationes, sed vere dispensationes. ibidem p. 17. subn. 20. & p. 29. n. 27.

Legitimi non veniunt appellatione legitimorum ibidem, quia legitimatio similis est alchimia, ibidem.

Legitimi descendentes illegitimorum non admittuntur ad successionem. ibidem p. 20. n. 24.

Limitatur. ibidem n. 25.

Legitimi non succedunt in maioribus. ibidem p. 24. n. 24.

Quamnam sit huiusmodi ratio. ibidem n. 28.

Verbum legitimatio est dispositivum. ibidem p. 43. n. 49.

Legitimitas est verus status legitimorum licet non sit verum principium. ibidem p. 49. n. 53.

Quid dicendum in legitimitate in radice, quando matrimonium non praecessit, aut fuit nullum. cap. 42. p. 345.

In qualitate legitimationis posita in prima parte institutionis censetur repetita in omnibus clausulis. cap. 89. p. 505. n. 38.

Linea.

Linia recta proprie dicitur sursum, & deorsum, & non ex latere. cap. 21. p. 7. n. 11.

Qui ex transversa linea veniunt, non sunt potiores qui recto jure descendunt. ibidem p. 9. n. 14.

Linia semper censetur vocata successive in infinitum idque procedit tam indescendentes quam transversales. cap. 26. p. 189. n. 1.

Primogenitus nascendo se includit, & ceteras lineas excludit. ibidem n. 2.

Liniae appellatione continentur soli descendentes, & non transversales. cap. 33. p. 270. n. 3.

Linia vocata in primogenituris intelligitur de linea efectiva. ibidem n. 4.

Quando testator loquitur de linea intelligitur, & substituisse de eius linea directa deorsum vertum, vel sursum deorsum quae propria est; non autem de inflexa, & transversali. ibidem n. 6.

Linia est collectivum plurium personarum, & graduum. ibidem n. 7.

Verbum linea totam successionem complectitur. ibidem n. 8.

Et non solum comprehenditur efectiva, & materialis, in qua veniunt descendentes sed etiam contentiva, in qua continentur

Pars III.

transversales & totam successionem ibidem n. 9.

Testator quando fit mentio simpliciter de linea intelligitur de descendentes non transversalibus. 270. n. 5.

Deficientibus descendentes ex linea efectiva admittuntur consanguinei ex linea transversa. p. 271. n. 11.

Invocatione liniae post extinctionem effectivae, venit contentiva quae distinguitur inter proximam, & remotam. n. 13.

Proxima, & remota, quae sit ibidem n. 14.

Linia videtur initium accipere per vocationem, certae personae aliquo tempore, & aliquo casu. cap. 53. p. 374. n. 11.

Vocatio tanti effectus est quod potest efficere, ut linea initium accipiat. ibidem.

Linia, & gradus differunt, sicut continens, & contentum. cap. 55. p. 391. n. 3.

Sed gradus non attenditur, nisi in ipsa met linea. n. 4.

Linia qualitatis componitur ex illis personis in quibus illae qualitates ab instituente requisitae inveniuntur. cap. 57. p. 406. n. 11.

Ordo praescriptus a jure est quod primo gradu derivetur successio per lineam seu canalem descendentes, & post eam finitam, per lineam ascendentes, & ultimo per lineam transversalem. cap. 58. p. 409. n. 4.

Pater non est in linea quae incipit a filiis, sed causam liniae dicitur n. 14. & 15.

Linia non incipit, nisi ab illo qui occupat maioratus possessionem. cap. 78. p. 457. n. 19.

Jus deductum ab agente pro successione maioratus, non est personale, sed totius liniae, ideo ad sequentem illius liniae successorem transit. cap. 82. p. 478. 4.

Successio maioratus quaerit lineam sequentem substitutam ultimo possessori vocato, & non potest saltum facere retrogradum ad lineam primam post terga. cap. 87. p. 495. n. 19.

Quando clericorum est vocatio in illis legitima successio non potest continuari, non datur liniae substantiae praerogativa, sed tantum liniae qualitatis conceditur. cap. 96. pag. 516. n. 3.

Lis.

Litis eventus dubius facit ne damnum
Gggg 2 con-

consideretur, cap. 23. p. 171. n. 295.

Nemo invenitur, qui lites velit emere
ibidem p. 173. n. 30.

Litis eventus dubius æstimari potest ibi-
dem n. 301.

Timori litis sufficit, ut transactio va-
leat. cap. 72. p. 448. n. 31.

Transigi potest, non solum super lite
moti, sed etiam timore futuræ litis. cap.
81. p. 474. n. 1.

Successor ad quem transit instantia, ac-
tive, & passive tenetur assumere litem in
eo statu in quo prædecessor eam relinquit.
cap. 82. p. 478. n. 5.

Lis acta cum possessore maioratus, tran-
sit ad successorem in maioratu. n. 18.

Quando lis est super laceratione institu-
tionis facta ab antecessore, an præjudicet
minori. n. 24.

Instantia litis contra filium transire jure
consentaneum videtur. n. 25.

Indistincte intelligitur procedere, tam in
lite super proprietate, quam super posse-
sione. n. 27. vide *Instantia*.

Ut condemnatio fructuum non sit ab
indebita occupatione sed a lite contestata,
sufficit qualisqualis titulus. cap. 96. p. 519.
n. 8.

Lex.

Legis ratio magis attendetur, quam
ejus dispositio. cap. 21. p. 13. n. 17.

Lex est supra testatorem, & non testa-
tor supra legem. cap. 23. p. 89. n. 21.

Princeps secularis leges aut privilegia
concedere non potest super rebus mere ec-
clesiasticis ibidem p. 116. sub n. 110.

Quæ contra leges fiunt, pro infectis
habentur ibidem p. 114. n. 220.

Non exemplis, sed legibus judicandum
est. cap. 40. p. 341. n. 62.

Omnis cessat disputatio, ubi calus legis
inspicitur. cap. 53. p. 385. n. 37.

L. si filius 42. ff. de bon. libert. explica-
tur. cap. 21. p. 14. n. 18.

*L. Titio centum §. Titio centum 2. ff. de
conditionibus, & demonstrat.* respondetur.
cap. 34. p. 287. n. 11.

L. fin. vino, tritico, & oleo multas pa-
titur limitationes. cap. 50. p. 365. column. 2.

*L. coheredi 41. §. qui patr. ff. de vul-
gar.* explicatur. cap. 89. p. 504. n. 31.

Læsio.

Læsio enormissime subveniendum est.
cap. 23. p. 100. n. 70.

Læsio enormissima datur adversum trans-
actionem ibidem p. 137. n. 192.

Ut minor restituatur adversum trans-
actionem debet prius probare læsionem.
cap. 23. p. 171. n. 294.

Læsio ultra dimidium, non est dene-
ganda in transactione ibidem p. 172. sub
n. 296.

Ad læsionem in transactione introdu-
cendam attendendum non est ad æstima-
tionem rerum, seu actionum per transactio-
nem amissarum, sed ad dubii eventus va-
lorem. cap. 72. p. 448. n. 40.

Ut minor restituatur adversum transactio-
nem necessaria est enormis læsio, non
quaqualis. n. 44.

Locus.

Institutor potest disponere, successo-
rem teneri residere in tali loco. cap. 34. p.
278. n. 1.

Stare in certo loco est species servitutis
ibidem p. 287. n. 11.

Locutio.

Generalis locutio, generaliter debet in-
telligi. cap. 72. p. 444. n. 26.

M

Maioratus.

MAioratus natura est quod invocatio-
ne filiorum, ne potes, & avi des-
cendentes continentur. cap. 21. p. 31. n. 40.

Maioratus dominium non potest esse in-
pendenti immo actu rapido transit in se-
quentem successorem legitimum. cap. 26.
p. 105. n. 16.

Maioratum successiones deferri proxi-
miori qui tempore mortis ultimi possessoris
invenitur. p. 214. n. 37.

In materia maioratus invocatione hære-
dis linæ aut successoris comprehenditur
qualiscunque transversalis institutoris. cap.
33. p. 272. n. 19.

Semper pro conservatione maioratus, &
familie

familiæ est iudicandum. ibidem n. 23.

Ad privationem administrationis maioratus, non sufficit modica dissipatio. cap. 35. p. 292. n. 5.

In maioratibus cum stricti juris sint nomen hæres est accipiendum in lato, sed in potiori significatu itaque non comprehendit hæredis hæredes omnes ex testamento, nec abintestato, sed tantum suos. cap. 40. p. 326. n. 26.

Finis instituendi maioratus, est dignitas, & splendor familiæ. cap. 41. p. 343. n. 1.

Maioratum non debet assequi qui ingratus fuit erga institutorem, quanvis sit vocatus. cap. 44. n. 1.

Ille cui Principis concessit facultatem concedendi maioratum non potest nominare inimicum principis. n. 16.

Maioratus, & Cappellæ, ad cuius successionem defuncti vocati devoluntur ad coronam. cap. 45. n. 1.

Hæc est resolutio & observantia in nostro regno, aliter se habet de jure communi. n. 2.

Si aliquis consanguineus adsit, regia corona exclusa censetur. n. 3.

Maioratus successio gubernatur per observantiam quatuor qualitatum. cap. 55. p. 391. n. 2.

Maioratus constitutus in secundo genito determinatur secundum regulas constitutas in primogenito. cap. 56. p. 396. n. 7. vide *Secundogenitus*.

Maioratus successio sequitur votum naturæ, quæ potius ascendit, quam descendit. cap. 58. p. 408. n. 1.

Et instar fluminis debet suum cursum habere, cujus versus naturaliter retro gradationem non admittit. n. 2. & 6.

De bonis emphyteuticis, non potest fieri institutio maioratus. cap. 72. p. 441. n. 20.

Maioratus in dote, potest constitui. n. 32.

In maioratus successione non attenditur ad jus ortum tempore institutionis sed tempore delatæ successionis ex qua oritur ad successionis jus. cap. 73. p. 458. n. 41.

Duobus modis constituitur maioratus, scilicet per actum testamentarium, & per actum inter vivos. cap. 75. p. 466. n. 3.

In maioratibus dispositio testatoris, est lex. n. 4.

Maioratus possessor transigere non po-

test super rebus maioratibus pertinentibus cap. 81. p. 475. n. 3.

In causis super successione maioratus, mortuo litigatore, expirat mandatum procuratoris. cap. 82. p. 478. n. 1.

Pater si instituat maioratum irrevocabilem, an possit declarare quod intellexit de filiis masculis, & non de feminis cap. 87. p. 491. n. 1.

Qui iustituit maioratum ex donatione irrevocabili, potest etiam post longum tempus in testamento declarare, & illius declarationi, standum est. n. 2.

Maioratus irrevocabilis non potest alterari prætextu declarationis factæ per institutum, quando ejus verba, sunt clara. n. 4.

Maioratus institutus a patre in favorem filii, & filiorum, vel descendendum, est regularis, ad cuius successionem feminæ admittuntur exclusis masculis linæ inferioris. n. 5.

Idem procedit in vocatione consanguinei proximioris. n. 6.

In maioratu erecto à marito, & uxore attentata femina fundatiice exclusio feminarum, & repetitio masculinitatis difficilius inducitur. cap. 89. p. 502. n. 21.

In maioratu si abiente possessore illius, concurrant ad petendam administrationem, proximior cognatus, non tamen successor, præfertur successor, ad quem bona maioratus quæ sunt administranda perventura erant. cap. 97. n. 1.

Maioratus erectio de bonis dotalibus, ejusque ususfructus pertinet ad maritum, & non ad consanguineum. cap. 100. p. 539. n. 1.

In maioratu, regulariter fictio operatur, quod veritas. cap. 104. p. 551. n. 1.

Tamen hæc resolutio, procedit virtute legis, & non hominis. n. 2.

Ignobilis non potest succedere in maioratu, nec infeudo sine voluntate dominia. cap. 111. p. 556. n. 1.

In maioratu, succedit filius naturalis a plebeo instituto. n. 3.

Maioratus ad bonum reipublicæ ex conservatione, & illustratione pertinent. n. 7.

Credendum est quod maioratus institutor decus, atque splendorem in persona filii naturalis apponere voluisset nisi ex serie maioratus aliud colligatur. n. 7.

Maioratus ordinationem committere potest

test testator exequutoribus testamenti. n. 47. & 52.

Maioratus institutio, utilitatem publicam continet. n. 63.

In dubio in favorem maioratus judicari debet ibidem.

Verbum maioratus demonstrat dispositionem relatum, non solum in substantia sed etiam cum omnibus qualitatibus. n. 66.

Mandatum Mandatarius.

Mandatum, seu commissio eo ipso revocata censetur, si post eorum dationem, mandans, & committens inimicus mandatarii, & commissarii efficiatur. cap. 44. p. 350. n. 17.

Si maioratus testamenti factionem uxori suæ commisit, & ipsa post ejus mortem ad se cuncta vota transierit, videtur eo ipso revocata commissio. n. 18.

In causis super successione maioratus, mortuo litigatore, expirat mandatum procuratoris. cap. 82. p. 478. n. 1.

Maritus.

Maritus suprestes etiam addita hæreditate uxoris, potest testamentum factum de manu communi pro sua parte revocare. cap. 80. p. 471. n. 2. & 12.

Ad maritum, & non consanguineum pertinet maioratus erectio de bonis dotalibus, ejusque ususfructus. cap. 100. p. 539. n. 1.

Durante vita mariti quævis consanguineus sit vocatus per mortem uxoris n. 2.

Promissio facta marito, per inde est ac si facta fuisset mulieri. n. 4.

Mulier præcedens transmittit commoditatem juris in hæredes durante vita mariti. n. 5.

Masculanitas.

In qualitate apposita in prima substitutione censetur repetita in cæteris. cap. 89. p. 505. n. 80.

Materia repetitionis masculanitatis, non est necessaria, ad conservationem n. 43.

Masculus.

Masculi censentur vocati per fideicommissum, quando testator mandat fœminas

dotari, & tunc dicuntur fœminæ exclusæ. cap. 98. p. 528. n. 2.

Matrimonium.

Matrimonium debet esse liberum, nec potest pendere aliena voluntate. cap. 23. p. 147. n. 226.

Multa nascuntur incomoda ex matrimonio sine licencia parentum ibidem p. 148. n. 238.

Si relictum fuerit legatum mulieri si nupserit Petro, & illa cum alio contrahat jussu Patris, non proinde amittit legatum. ibidem.

Patria potestas offenditur si proponatur matrimonium sine consensu, & licentia patris. ibidem.

De jure civili nullum dicebatur matrimonium sine licentia patris. ibidem.

De jure antiquo poterat filius ex hæredari nubens indigne sine licencia patris ibidem p. 149.

Ad impediendum matrimonium, qualisqualis probatio sufficit non tamen addendum. cap. 24. p. 181. n. 15.

Mulier juste nubens propriam amittit originem, & domicilium mariti sequitur. cap. 26. p. 28. n. 22.

Per matrimonium, & sacramenti unionem uxor ita unitur viro ut unam domum constituant. ibidem n. 23.

Per matrimonium duo sunt in carne una ibidem.

Mechanics.

Ex præsumpta voluntate testatoris veniunt mechanici excludendi. cap. 4. p. 443. n. 2.

Nobilis pro maiori parte sunt sunt inimici popularium. ibidem.

Semper dicendum est testatorem habuisse respectum ut qui succedere sint nobiles, & non mechanici. n. 3.

Et maxime procedit si habent proximiores consanguineos mechanicos, & eos non vocavit, sed potius remotiores. ibidem.

Mechanici non possunt portare arma nobilium, nec uti de cognomine illorum. n. 4.

Quia qui non est lupus, non debet altumere ejus pellem? ibidem.

Nobilis impedire potest ne aliquis villanus nomen, & arma suæ domus usurpet. n. 6.

Mechanici licet sint proximiores debent excludi ibidem n. 7.

Memoria

Memoria.

Ex nomine, & sarmis mextis conserva-
tur memoria testatoris. cap. 65. p. 417. n. 7.

Mens.

Ex conjecturata mente institutoris con-
traventionio matris non personalis, sed realis
& linealis censenda est. cap. 53. p. 378. n.
24.

Mercatura.

Qui mercaturam exercet, plebeus judi-
candus est. cap. 111. p. 563. n. 70.

Hoc non procedit in eo qui multis abun-
dant divitiis, & magnam gerit mercaturam
n. 31. & 35.

Merces.

Iustum est, ut quis pro labore admi-
nistrationis, mercedem consequatur. cap.
96. p. 519. n. 9.

Minor restituitur adversus transactionem
cap. 23. p. 100. n. 71.

Minori non competit restitutio, quan-
do læsio solum competit in dubio eventu.
ibidem n. 72.

Ut minor restituatur adversus transactio-
nem debet prius probare læsionem facilita-
te ætatis, vel dolo advertarij intervenisse.
cap. 23. p. 171. n. 294.

Minor.

Minor evadit pœnam contraventionis in
qua incidit. p. 176. n. 306.

Minor in criminalibus, & præcipue in
crimine læsæ magestatis pro maiori est ha-
bendus. cap. 26. p. 213. n. 35.

Minor post 25. tacens per quinquenium
contractum alienationis onerosum ab eo
nulliter factum non potest dicere nullum.
cap. 72. p. 445. n. 31.

Restitutio adversus transactionem, ma-
nori conceditur. n. 41.

Minor extra judicialiter se maiorem di-
cens, regulariter non restituitur. n. 43.

Limita si hoc dolose fecit aliter, contra-
rium. ibidem.

Ut minor restituatur adversus transactio-
nem, necessaria est, grandis, & enormis
læsio, non qualisqualis. n. 44.

Actus tertii, non præjudicat minori,
quoad restitutionem. cap. 28. p. 483. n. 23.

Minor contra sententiam restitui potest.
cap. 111. p. 567. n. 50.

Monasterium.

Monasterio restitutio competit. cap.
31. p. 267. n. 25.

Monasterio acquirit monachus qui aliquid
acquirat. cap. 36. p. 298. n. 12.

Monachus quidquid acquirit, monaste-
rio acquirit. cap. 36. p. 298. n. 12.

Mor.

In articulo mortis nemo salutis æternæ
immemor præsumendus est. cap. 40. p. 324
n. 22. & cap. 50. p. 361. n. 1.

Supremis morientium placitis adeo le-
ges accedunt ut inter ipsas annumerari de-
beant. cap. 53. p. 385. n. 36.

Cum in certitudo diei mortis inhæreat
hæc pro conditione reputatur. cap. 73. p.
455. n. 7.

Mos.

Diuturni mores, consensum viventium
comprobati legem imitantur. cap. 53. p.
386. n. 44.

Mulier.

Mulier capax est committendi crimen
læsæ magestatis. cap. 26. p. 213. n. 30.

Mulier honorata intelligitur de nobili, &
non virgineo. cap. 84. p. 487. n. 1.

N*Nascere.*

Non solum parentibus nostris nasci-
mur sed Patriæ, & Reipublicæ. cap.
26. p. 202. subn. 7.

Natura.

Debitum a natura, nulla ratione perdi
potest. cap. 26. p. 207. n. 20.

Naturalitas non deperditur quando
quis de uno regno, in alium si contulit,
ibidem.

Nepos.

Quando filius vocatur eum aliqua qua-
litate quæ non reperitur in nepote, tunc
nepos non continetur appellatore filiorum.
cap. 102. p. 548. n. 2.

Nobilitas.

Nobilitas.

Nobilitas naturalis, & politica non est, quæ acquiritur divitiis, sed vocatur tacita. cap. 111. p. 561. n. 29.

Nobilitas politica seu civilis est sufficiens ne filius naturalis succedat, nisi volente patre. n. 34.

Nominatio.

Præsumptio, quæ oritur ex nominatione speciali est efficacior illa quæ resultat, ex ordine literæ. cap. 40. p. 332. n. 44.

Nominatus a nominante, non potest gravari nisi quatenus nominans ei de suo ultra nominationem præstiterit. n. 52.

Nominatus in emphyteusi non capit a nominante, sed a primo concedente. n. 57.

Quando testator instituit heredem nomine nominato ad emphyteusis hæres censetur nominatus. p. 342. n. ultim.

Ille cui Princeps dedit facultatem concedendi maius, non potest illum nominare inimico Principis. cap. 44. p. 350. n. 16.

Primo loco succedere debent nominati, etiam inferioris gradus. cap. 56. p. 401. n. 19.

Quando quis tenetur eligere, & non elegit censetur nominatus ille ad quem fideicommissum de jure pervenire debet. cap. 84. p. 488. n. 2.

Data facultate nominandi primo censetur repetita in aliis sequentibus successoribus. cap. 89. p. 505. n. 35.

Nominatio assignata ab institutore, in vim conditionis, debet observari. cap. 96. p. 22. n. 20.

Collatio ultimæ voluntatis in alienum arbitrium, & nominatio personæ fideicommissarii, reprobatur in jure. cap. 99. p. 536. n. 16.

Notorium.

Notorium est illud quod resultat exactis. cap. 23. p. 97. n. 58.

Ad hoc ut aliquid sit notorium requiritur quod lippis, & tonloribus innotescat. ibidem n. 62. & 63.

Notorium facti est illud quod per evidentiam rei nulla tergiversatione celari potest. ibidem p. 142. n. 212.

Instrumenta in actis, faciunt rem notoriam juris. cap. 23. p. 164. n. 272.

Ex confessionibus judicialibus resultat notorium juris. ibidem n. 273.

Acta composita ex testibus documentis, & probationibus faciunt rem notorium juris. p. 165. n. 274.

Notorium facti continui, nulla probatione indiget, neque ulla tergiversatione celari potest. ibidem p. 166. n. 279.

Notorium facti momentanei, seu transeuntis probatione indiget. ibidem n. 280.

Testes quæ requirantur ad probandum notorium. p. 167. subn. 280.

Notorium facti transeuntis quid sit. ibidem n. 281.

Nubendi.

Nubendi conditio rejicitur cum consensu alterius, & relictum deberi, etiam si matrimonium contrahatur sine dicto consensu. cap. 23. p. 88. n. 13. & p. 123. n. 132.

Legatum relictum mulieri si Petro nupserit, & illa cum alio contrahat, jure patris non proinde amittit legatum. ibidem p. 148. subn. 228.

Nubens filius sine consensu, & licentia patris peccabit. ibidem p. 149. n. 229.

Nubendi conditio de licentia, & consensu patris verificari debet expresse. p. 150. subn. 235.

Conditio si nupserit de consensu patris denotat liberum consensum ejusdem, ibid.

Nubendi conditio impossibilis sive de natura, sive de facto, aut jure rejicitur. ibidem n. 237.

In contraventione nubendi cum masculo puro in sanguine si mater contraveniat nocet filiis. cap. 53. p. 375. n. 17.

Et in præcepto nubendi cum nobili. n. 18.

Negativa.

Negativa magis operatur in sensu negativo, quam affirmativa in sensu positivo. cap. 21. p. 56. n. 58.

Reus habet fundatam intentionem, in sola negativa. cap. 37. p. 303. n. 6.

O*Offendere offensio.*

Non solum qui offendit testatorem indignus manet, sed & qui offendit ejus

ejus uxorem. cap. 84. p. 489. n. 3.

Vide *Odiū inimicitia*.

Odiū.

Qui spernit testatoris præceptum ejus efficitur odiosus. cap. 34. p. 290. n. 19.

Si post erectionem maioratus detur ingratitude, vel odium inter institutorem, & vocatum, aut inclusum an veniat excludendus. cap. 44. p. 380. n. 4.

Ut vocatus sit exclusus debet odium esse gravis, ibidem.

Limita quando speciali dispositione cautum est quod inobediens, seu odiosus patri seu possessori privetur a successione, ibid.

Qui est odiosus institutori, sub generali dispositione, non comprehenditur, ibid.

Et non solum respectu institutoris, sed etiam Principis qui consensit facultatem instituendi maioratum, ibidem.

Etiam si causa odii proveniat ex facto, vel culpa institutoris, ibidem.

Ingratus, & odiosus, nunquam admittitur sive agatur de generali, seu speciali dispositione. n. 3.

Quavis legatum sit favorabile non tamen ad id admittuntur qui tempore testamenti erant odiosi. n. 4.

Verbum parentela, & familia, non debet includere eos, quos testator odio habuit. n. 7.

Si filius patri fuit odiosus sufficit sola præteritio ad ejus exclusionem, nec extraneum vocatum remove potest, ibidem.

Probata causa odii, & inimicitia, censetur odium, & inimicitia probata. n. 8.

Si Pater fecit maioratum in filium maiorem, & ejus descendentes, & his deficientibus in alios suos filios, & postea exhæredavit unum ex filiis suis, iste filius fit extraneus a bonis patris, nec veniat in substitutione, tanquam odiosus fundatori, ibidem.

Odiū, & inimicitia ad quartum gradum consanguinitatis, & alterius extenditur. n. 9.

In generali sermone testatoris personæ sibi odiosæ, non comprehenduntur. n. 10. & 11.

Si legatum specialiter fuerit alicui relictum, & post testamentum ortæ fuerint inimicitia inter testatorem, & legatarium

Pars III.

censetur legatum revocatum. n. 12.

Si libertas a testatore detur omnibus servis ejus non comprehenduntur in hoc legato, servi dementes, & inimici. n. 14.

Odiosus debet succedere si vocati ad maioratus successionem sint pariter odiosi, vel verba institutoris non possint præcise verificari nisi in odio. n. 26.

Iniquum est odio patris, filium prægravare. cap. 99. p. 530. n. 4.

Omissio.

Casus omissus ab statuto, pro omissis habetur. cap. 26. p. 204. n. 11.

Omissa in capitulis pacis comprehendendi non potest, remanentque in dispositione juris communis. ibidem n. 12.

Casus omissus debet remanere in dispositione juris communis. cap. 38. n. 35.

Oratio.

Quando orationes sunt diversæ, & separatae etiam si identitas rerum, & personarum, personæ de quibus loquitur in una, non comprehenduntur in alia. cap. 31. p. 274. n. 21.

Ord.

Ord. lib. 4. tit. 48. Intelligitur. cap. 72. p. 430. n. 8.

Ord. lib. 4. tit. 92. Introdūta fuit in favorem filiorum, & odium incontinentiæ paternæ. cap. 111. p. 560. n. 20.

Ordo a lege præscripta non debet turbari. cap. 38. p. 313. n. 134.

Origo.

Origo domicilii neque mutari, neque renuntiare potest. cap. 23. p. 158. n. 258.

Hoc non procedit quoad omnes effectus sed tantum ad certos, qui in jure reperiuntur expressi, ibidem.

Quoties cunque fit mentio loci intelligi debet de loco originis. cap. 26. p. 207. subn. 19.

Domicilium habetur ibi unde oriundi sunt. ibidem n. 21.

Translatio domicilii de loco originis ubi quis incolatum acquirit non mutat originem. ibidem n. 22.

Justum contrahens matrimonium mulier, propriam amittit originem. Et domicilium,

Hhhh

cilium,

cilium, seu incolatum mariti sequitur, ibidem.

Pacta, de jure gentium est ut serventur. cap. 26. p. 194. n. 4.

Pacta, de jure gentium est ut serventur. cap. 26. p. 194. n. 4.

Pacta, de jure gentium est ut serventur. cap. 26. p. 194. n. 4.

Paganus, non potest decedere pro parte testatus, & pro parte intestatus. cap. 36. p. 237. n. 7.

Paganus non potest decedere pro parte testatus, & pro parte intestatus. cap. 36. p. 237. n. 7.

Pater, si instituat maiorum irrevocabilem, an possit declarare quod intellexit de filiis masculis, & non de feminis. cap. 85. p. 491. n. 1.

Pater si instituat maiorum irrevocabilem, an possit declarare quod intellexit de filiis masculis, & non de feminis. cap. 85. p. 491. n. 1.

Pater si instituat maiorum irrevocabilem, an possit declarare quod intellexit de filiis masculis, & non de feminis. cap. 85. p. 491. n. 1.

Pater si instituat maiorum irrevocabilem, an possit declarare quod intellexit de filiis masculis, & non de feminis. cap. 85. p. 491. n. 1.

Pater si instituat maiorum irrevocabilem, an possit declarare quod intellexit de filiis masculis, & non de feminis. cap. 85. p. 491. n. 1.

Pater si instituat maiorum irrevocabilem, an possit declarare quod intellexit de filiis masculis, & non de feminis. cap. 85. p. 491. n. 1.

Pater si instituat maiorum irrevocabilem, an possit declarare quod intellexit de filiis masculis, & non de feminis. cap. 85. p. 491. n. 1.

Pater si instituat maiorum irrevocabilem, an possit declarare quod intellexit de filiis masculis, & non de feminis. cap. 85. p. 491. n. 1.

Pater si instituat maiorum irrevocabilem, an possit declarare quod intellexit de filiis masculis, & non de feminis. cap. 85. p. 491. n. 1.

Pater si instituat maiorum irrevocabilem, an possit declarare quod intellexit de filiis masculis, & non de feminis. cap. 85. p. 491. n. 1.

Pater si instituat maiorum irrevocabilem, an possit declarare quod intellexit de filiis masculis, & non de feminis. cap. 85. p. 491. n. 1.

Pater si instituat maiorum irrevocabilem, an possit declarare quod intellexit de filiis masculis, & non de feminis. cap. 85. p. 491. n. 1.

Pater si instituat maiorum irrevocabilem, an possit declarare quod intellexit de filiis masculis, & non de feminis. cap. 85. p. 491. n. 1.

vocatus fuit, & pater, vel ascendente successite decederet non is quidem sed frater, vel patruelis succedere debet n. 8.

Limita primo quando ipse pater fuit institutor maioratus. n. 9.

Limita secundo quando maioratus esset institutus in filio contemplatione patris vel ob ejus merita. n. 10.

Limita tertio si institutus sit maioratus in filio legibus & jure aliter maioratus antiqui, in quo vocatus sit pater tanquam de familia. n. 11.

Pater filio agnatus est ibidem.

Limita quarto quando consuetudine lege, vel statuto cavetur quod post mortem filii sine legitima prole succedat pater. n. 13.

Pater non est in linea quae incipit à filiis, sed causam lineae dicitur. n. 14. & 15.

Quando pater substituit pupillariter filio in potestate unum testamentum censurajuris existimatur. cap. 80. p. 471. n. 13.

Patria Potestas

Suitas, & utiles patriae potestatis effectus, per ingressum religionis non amittuntur. cap. 36. p. 297. n. 6.

Paupertas

Paupertas magis accomodatur naturae, quia omnes nati sunt pauperes, prevalet que presumptio paupertatis. cap. 57. p. 404. n. 6.

Pauper dicitur is qui ex operis, vel artificio, debet victum quaerere. n. 11. vers. quoad.

Persona

In qualibet dispositione semper excepta censetur persona loquentis. cap. 21. p. 21. sub. n. 25.

Quando orationes sunt diversae, & separatae, & jam si esset identitas rerum, & personae de quibus loquitur in una, non comprehenduntur in alia. cap. 31. p. n. 21.

De persona ad personam solet fieri exceptio. cap. 40. p. 320. n. 15. & 36.

In generali sermone testatoris personae sibi odiosae non comprehenduntur. cap. 44. p. 349. 10.

Pia

Ut dicatur testamentum ad pias sufficit quod

quod sit substituta in quocunque gradu. cap. 31. p. 261. n. 14.

Pia legata in testamento nullo non corruunt ibidem n. 18.

Testamentaria dispositio tunc dicitur pia quando fuit primo loco instituta. ibidem n. 19.

Pia causa succedit quo in calu. cap. 33. p. 270. n. 11.

Libertatis causa dicitur pia. cap. 44. p. 350. n. 14.

Pœnitentiatus.

Pœnitentiatus potest succedere in maioratu, & etiam ille qui abjuravit de levi. cap. 24. p. 177. n. 2.

Pœnitentiatus, & reconciliatus capax est recipiendi tam ex testamento, quam abintestato ibidem p. 179. n. 10.

Et etiam capax est ad ecclesiam. ibidem n. 11.

Reconciliatum pœnitente privandum non est testamentaria bonorum possessione ibidem n. 12.

Non dicitur infamis post pœnitenciam qui mutato consilio in melius pœnituit ibidem n. 13.

Possessor.

Possessor maioratus non potest pervertere modos succedendi maioratui sive datos à lege, sive ab institutore. cap. 23. p. 170. n. 290.

Possessio diversa est a possidere. cap. 26. p. 200. sub. n. 6.

Possessor habens causam ab hærede gravato post calum fideicommissi non præscribit spatio longi temporis adversus fideicommissarium. cap. 31. p. 250. n. 6.

Possessor malæ fidei fructus suos non facit. cap. 53. p. 379. n. 26.

Possessor qui erravit in jure regulariter facit fructus suos. n. 27.

Possessor maioratus, non adimplens voluntatem instituentis privatur administratione. n. 48.

Possessor feudi, si non pareat conditionibus, immo præcepto a domino instituto contraveniat privatur a feudo. cap. 55. p. 391. n. 9.

Possessor maioratus si habeat præceptum portandi arma, & nomen, & non adimpleat præceptum privatur a successione. cap. 65. pag. 416. num. 2. & 3.

Prohibitus succedere, non censetur prohibitus continuare possessionem. numer. 5.

Possessor maioratus transigere non potest, super rebus maioratibus pertinentibus. cap. 81. p. 475. n. 3.

Deficientibus filiis, & descendantibus, licet transverales existant, remanent bona libera, & de illis disponere potest ultimus possessor. cap. 94. p. 512. n. 1.

Possessores nihil possunt in præjudicium successorum facere. cap. 99. p. 530. n. 3.

Præceptum.

Qui spernit testatoris præceptum, ejus efficitur odiosus. cap. 34. pag. 290. num. 19.

Præceptum portandi arma, & nomen, est validum, & adimplendum est inviolabiliter. cap. 65. p. 416. n. 1.

Si possessor tale præceptum non adimplet a successione maioratus privandus venit. n. 2. & 3.

Præcepta portandi arma per vim modi nisi aliud statuerit institutor intelliguntur posita non per conditionis viam. n. 9.

Si tale præceptum non observaverit, monendum est a iudice n. 10.

Præscriptio.

Possessor habens causam ab hærede gravato, post causam fideicommissi, non præscribit spatio longi temporis adversus fideicommissarium. cap. 31. p. 250. n. 6.

Sed longissimo tamen tempore præscribit 30. vel 40. annorum, hæc nanque præscriptio titulum non desiderat. ibidem.

Hæres gravatus, sive tertius possessor, qui ab eo causam habuit adversus fideicommissarium. cap. 31. p. 240. column. 1.

Præsentatio.

Præsentatio facta a possessore juris patronatus, & præfertur factæ a proprietate. cap. 96. p. 523. n. 23.

Nominans, eligens, & aut præsentans, conferre dicitur n. 23.

Electio nominatio, & præsentatio sunt fructus juris eligendi, præsentandi, & nominandi. n. 27.

Hbbh 2

Cog-

Conferre. præsentare, aut eligere, ve-
ram in se continet donationem. n. 28.

Princeps.

Princeps non valet dispensare nec dispo-
nere in præjudicium juris tertii acquisiti
neque adulterare. cap. 26. p. 203. n. 8.

Princeps in gratia generali semper atten-
dit utilitatem tertii. ibidem n. 9.

Principes non potest concedere indulta
ad futura delicta cap. 26. p. 206. n. 19.

Primogenitus.

Primogenitus nascendo se includit, &
cæteras lineas excludit. cap. 26. p. 190. n. 2.

Primogenitus habet regulam pro se, ad
hoc ut succedat. cap. 56. p. 395. n. 1.

Mortuo secundogenitus, reintegratur
successio primogenito, quasi jure post li-
minii n. 3.

Ad hoc ut excludatur primogenitus a se-
cundogenito, non alias obtinere poterit ni-
si ad juris communis derogationem expres-
sam ostendat dispositionem, aut tacitam
deductam, ex conjecturis, & rationibus
ibidem.

Si institutus sit maioratus in filio secun-
do, & sit vocatus excluso primogenito ad
maioratus successionem evitatur, & tunc
secundo genitus, & tertio genitus, pri-
mogenitum a maioratu successione exclu-
det. n. 4.

Vocatio secundo geniti habet explici-
tam conclusionem primogeniti, & ejus li-
niæ. n. 5.

Privatio.

Privationis pœna debet strictè intelligi,
& in dubio excludi contra filium. cap. 55.
p. 392. n. 18.

Privatur feudo vassalus si uxorem domi-
ni lædat. cap. 84. p. 489. n. 4.

Privilegium.

Privilegium, supponit juris communis
dispositionem. cap. 23. p. 157. n. 253.

Probatio.

Fama in antiquis facit probationem sal-
tem inducit malam fidem. cap. 23. p. 107.
n. 94.

Solum ex probatione in actis debetur
judicare. ibidem p. 108. n. 95.

Probatio dubia non dicitur probatio im-
mo contra probantem interpretatur. ibi-
dem p. 142. n. 211.

Dubia probatio non admittitur, quia
contra illam fit interpretatio, ibidem p. 42.
n. 214.

Probatio maculæ paucioribus testibus
probationi puritatis præferatur. cap. 23. p.
161. n. 265.

Probatio quanvis difficilis sit non repu-
tatur impossibilis. ibidem p. 174. n. 301.

Probatio adimpediendum matrimonium
qualisqualis sufficit, non tamen adimpe-
diendum. cap. 24. p. 181. n. 15.

Ille contra quem adest aliqua præsump-
tio, efficitur duriori genere probationis.
cap. 57. p. 404. n. 7.

Probationes plures, & imperfectæ etiam
diversi generis dummodo tendunt ad eun-
dem finem, in civilibus plenam faciunt
probationem. cap. 99. p. 537. n. 24.

Ad probationem testamenti amissi duo
testes sufficiunt, & etiam ejus tenorem. n.
100. & 140. & 23.

Protestatio.

Protestatio jus protestantis conservat.
cap. 53. p. 385. n. 40.

Hoc sustineri non potest quando pro-
testatio est facta contraria. n. 41.

Proximior proximitas.

Vocatio sequentis in gradu, idem est
succedat proximior. cap. 55. p. 391. n. 5.

Quando vocatur proximior in maioratu
contraventionali comprehenditur filius,
aut descendens contravenientis. n. 7.

In maioratus successione proximitas ul-
timi possessoria est attendenda, & ejus res-
pectu, mittenda successio. cap. 58. p. 409.
n. 5.

Proximior debet includi, & successio
ascendere, ibidem.

Proximior ultimi possessoris, excluditur
quando remotior habet qualitatem requisi-
tam. cap. 95. p. 352.

Puritas.

Ad puritatem cognoscendam, & patris
& pa-

& parentum privilegia necessario attendendum est. cap. 23. p. 159. n. 260.

Puritas per famam probatur. cap. 24 p. 182. n. 17. & 18.

Puri, & purificati, idem est iudicium. cap. 50. p. 360. n. 10.

Vide *Impuritas*.

Q

Qualitas.

Qualitas, & condiciones adhibitæ in no gaadu, non censetur repetitæ in aliis. cap. 21. p. 5. n. 4. & p. 32. subn. 43.

Qualitas posita in prima substitutione, non censetur reposita in secunda. cap. 21. p. 5. n. 5.

Qualitas non censetur repetita, quando datur diversitas personarum, nec quando clausulæ, & dispositiones sunt separatae. cap. 21. p. 6. n. 6.

Qualitates puritatis, & maculæ, velut accidentia invisibilia considerantur, & nullo actu extrinseco discernuntur. cap. 23. p. 129. n. 153.

In sanguinis qualitatibus exquirendis, prima origo diligenter inspicienda est. ibidem p. 131. n. 167.

Qualitates sanguinis ex omnibus ascendentibus in suam progeniem, nullo exclusio gradu, derivantur, ibidem.

Qualitatum eadem conditio in nuptiis desideratur. cap. 23. p. 162. n. 266.

Qualitas in institutione in filiis illegitimis requisita, censetur repetita in omnibus successoribus. cap. 38. p. 311. n. 20.

Qualitas simul continuata conjecturatur ad omnia relata. p. 312. n. 26.

Quando non apparet testatorem voluisse expresse qualitatem extendi ultra vocatos, non debet iudicari talis qualitas requisita in alios. ibidem n. 32.

Si testator vocat successores eum qualitate, & indefectu vocat substitutos censetur qualitas, repetita, & requisita. ibidem n. 33.

Non entis nullæ sunt qualitates. cap. 57. p. 203. n. 2.

Qualitatis linea componitur ex illis personis, in quibus illæ qualitates ab instituyente requisitæ inveniuntur. n. 11.

Qualitates quæ requirantur ad vocationem introducendam. cap. 73. p. 456. n. 15.

Agens ex aliqua dispositione, tenetur probare illius qualitates. cap. 84. p. 479. n. 5.

Vocatus ad maioratam sufficit habere qualitates a institutore requisitas de tempore delatæ hæreditatis. cap. 89. p. 500. n. 1.

Maioratus successio debetur illis qui de tempore purificati maioratus habent qualitatis ab institutore requisitas. n. 2.

Qualitas in uno gradu substitutionis apposita non censetur in cæteris gradibus distinctis repetita. n. 3. & 4.

Ad repetitionem qualitatis de una orationem, ad aliam duo concurrere debent. n. 5.

Secus si in variis orationibus repetitio fieri pretendatur, ibidem.

Maxime quando non militat eadem ratio. n. 6.

Et fuerit substitutio facta de transversalibus, & longiori gradu distinctis. n. 7.

Cum verba in solam personam dirigantur, & aliud expressum non sit, nequam induci, ne repeti potest qualitas successione ad diversam orationem. n. 9.

In materia repetitionis quando orationes sunt diversæ, & separatae, & jam si esset identitas rerum, & personarum, qualitas expressa in uno capitulo, non censetur repetita in alio. n. 32.

In qualitate legitimationis posita in prima parte institutionis, quod censetur repetita, in omnibus clausulis. n. 3.

In qualitatibus extraordinariis censetur repetita, in omnibus clausulis.

In qualitate maculanitatis apposita in prima substitutione intelligitur repetita in secunda, & aliis. n. 40.

Proxior ultimi possessoris excluditur, quando remotior habet qualitatem requisitam. cap. 95. p. 513. n. 1.

Succedere debet qui habuerit qualitatem requisitam ab institutore. cap. 96. p. 515. n. 5.

R

Ratio.

Ratio legis magis attenditur, quam ejus dispositio. cap. 21. p. 13. n. 17.

Ubi

Ubi ratio par est, ibidem jus esse oportet. cap. 26. p. 226. n. 41.

Ubi datur diversa ratio, diversum jus statuendum est. cap. 34. p. 287. n. 12.

Duplex ratio, & duplex vinculum magis ligat. cap. 53. p. 385. n. 38.

Regula.

Regula negativa, debet prevalere, quando repetitionem negat. cap. 21. p. 60. n. 7.

Qui habet regula pro se satis intentionem suam fundatam habet, donec excepto, vel limitatio expresse probetur. cap. 56. p. 395. n. 2.

Relativum.

Relativum qui junctum verbo futuri temporis conditionem suspensivam importat. cap. 26. p. 191. n. 3.

Relativum ille repetit personas in eadem dispositione expressas, & ad omnes refertur ad quas extendi potest. cap. 38. p. 311. n. 25.

Remissio.

Differentia inter reprobationem, & remissionem per pactum. cap. 72. p. 431. n. 11.

Remissio per pactum, aut alium actum similem circa legatum, aut fideicommissum contraditionale est quaedam conventio. n. 13.

Renovatio.

Jus renovationis non est æstimabilis nec in colationem venit. cap. 40. p. 338. n. 58.

Repellere

Quando tractatur de aliquo repellendo a premio sufficit odiositas qualitercunque concepta. cap. 44. p. 348. n. 5.

Repetitio.

Ad repetitionem qualitatis de una oratione duo concurrere debent, nempe quod secunda oratio sit imperfecta, & quod continuetur per dictionem continuativam, vel repetitivam. cap. 89. p. 500. n. 5.

Secus autem si in diversis orationibus, repetitio fieri prætendatur, ibidem.

Maxime quando non militat eadem ratio. n. 6.

Et si fuerit substitutio facta de transversalibus, & longiori gradu, & in diversis orationibus. n. 7.

Quare in facultate nominandi, & eligendi, regulariter non datur repetitio. n. 8.

Cum verba in solam personam dirigantur, & aliud expressum non sit, nequaquam induci, nec repeti, potest qualitas successionis ad diversam orationem. n. 9.

In terminis masculinitatis repetitionis qualitatis ad hoc ut non præcedat masculus alterius lineæ in præjudicium cursus, & successionis regularis. n. 11.

Nunquam præcedentia in sequentibus censetur repetita, quando agitur de repetenda qualitate adversus dispositionem juris communis. n. 13.

Repetitio est necessaria ad conservationem perpetuam maioratus. n. 14.

Repetitio masculinitatis nunquam inducitur nisi ubi expressa fuerit. n. 15.

Si in fundatione alicujus maioratus in aliqua clausula vocatur tantum masculus, cum præferentia fæminis etiam proximioribus repetitio istius masculinitatis quoad fieri possit venit vitanda in cæteris clausulis vocationis. n. 17.

Repetitio qualitatis non necessaria, ubi sola necessitas provenit ex natura dispositionis inducit repetitionem. n. 18.

Causæ a quibus omnis tacita repetitio procedit. n. 27.

Quo in casu non censetur repetita. n. 29.

In materia repetitionis quando orationes sunt diversæ, & separatæ, & jam si esset identitas rerum, & personarum qualitas expressa in uno capitulo, non censetur repetita in alio. n. 32.

Repetitio concedenda est, ex juris dispositione, secundum quam ordo succedendi datur primis institutis, debet & in posteris observari, & reperitur in sequentibus. n. 34.

Representatio.

In terminis repræsentationis, si in aliqua parte institutionis aliquibus personis, gradus, aut gradibus institutor maioratus repræsentationem induxerit, censetur repetita in cæteris personis, & gradibus ad hoc ut in illis habeat locum representatio, & censetur repetita. cap. 89. p. 505. n. 37.

Qui

Qui veniant jure representationis cap. 102. n. 548. n. 18.

Cessat representatio, si conditor maioratus vocavit filium, vel successorem, qui tempore successionis maior excitat. n. 21.

Repudiare.

Repudiare videtur sibi de latum qui parere recusat conditioni. cap. 34. p. 286 n. 8.

Fideicommissum conditionale ante adventum conditionis repudiare non potest. cap. 72. p. 431. n. 10.

Renuntiatio.

Spes futuræ hereditatis, & successionis, renuntiari potest. cap. 72. p. 249. n. 6.

Predicta renuntiatio filiis nocere videtur n. 6.

An vir renuntiare poterit sine consensu uxoris. n. 7.

Jus competens de futuro, sub aliquo eventu bene potest renuntiari. cap. 77. p. 456. n. 35.

Res.

Res judicata non potest retractari neque suscitari causa per illam determinata. cap. 23. p. 268. n. 284.

Res incerta nihil certum induere potest. ibidem p. 171. n. 295.

Res judicata pro veritate habetur. cap. 53. p. 384. n. 35.

Restitutio.

Restitutio duplex est gratiæ, & justitiæ. cap. 26. p. 204. n. 13. & cap. 28. n. 4.

Et quomodo inteligatur. vid. n. 10.

Inter utranque restitutionem datur discrimen. n. 11. differentia. n. 12. & 13.

Restitutio Monasteriis competit. p. 267. n. 25.

Pater si male dissipaverit bona adventitia, & fideicommissum tenetur restituere. cap. 291. n. 1. & 2.

Restitutio adversus transactionem, minori competit. cap. 72. p. 448. n. 41.

Minor extra judicialiter, se maiorem decens, regulariter non restituitur. n. 43.

Ut minor restituatur adversus transactionem necessaria est enormis læsio, non qualisqualis. n. 44.

Pro spe datur in integrum restitutio. cap. 73. p. 458. n. 30.

Actus tertii non præjudicat minori, quoad restitutionem integrum. cap. 82. p. 483. n. 23

Minor restituitur contra sententiam. cap. 111. p. 567. n. 50.

Quæ restitutio heredibus, etiam maioribus elargitur. ibidem.

Retractatio.

In ultimis voluntatibus conditionalibus, non datur retractatio nec consideratur spes debitum iri quæ consideratur in contractibus. cap. 72. p. 429. n. 3.

Revocare.

Facilius est aliquid non fieri a principio, quam ex post facto revocare. cap. 44. p. 350. n. 14.

Donatio irrevocabilis per ingratitude revocatur. n. 19.

Non præsumitur revocare velle vocaciones & a priori voluntate simpliciter, & absolute recedere, & in continenti in eodem testamento. cap. 50. pag. 357. column. 1.

Maritus suprestes etiam addicta hereditate uxoris potest testamentum de manu communi, pro sua parte revocare. cap. 80. p. 471. n. 2.

Reus.

Reus habet fundatam intentionem, in sola negativa. cap. 37. p. 303. n. 6.

Reus potest opponere de jure tertii quando est exclusivum juris agentis ibidem.

Quavis reus possit contrariis exceptionibus uti, intelligendum est, nisi lex impediatur. cap. 93. p. 510. n. 6.

S

Scolasticus.

Scolasticus, qui vocatur ad successionem maioratus, ut talis an sufficiat profiteri pœtiam. cap. 38. p. 306. n. 6.

Et quando habeat locum, & in quibus casibus ibidem n. 8.

Sententia.

Sententia lata super habilitatione prodest consanguineis. cap. 23. p. 93. n. 44. & p. 162. n. 267.

Sententia lata in favorem patris regulariter nocet, & prodest successoribus. cap. 26. p. 195. sub. n. 5.

Sententia

Sententia lata cæteris non præjudicat, & potest causa iterum sulcari a successoribus. *ibidem*.

Sententi quæ postea revocata fuit, vel moderata nullum potest effectum sortiri. cap. 28. p. 243. n. 8.

Sententia quæ in rem judicatam transivit, pro veritate habetur. cap. 40. p. 336. n. 56.

Sententia quæ transivit in rem judicatam facit rem notoriam, & jus inter omnes. cap. 72. p. 442. n. 21.

Sententia in causa maioratus, prodest, & nocet successoribus & etiam acta iudicii moti n. 11.

Contrarium n. 11.

Servus.

Secundum juris dispositionem, nullus bene natus servus pœnæ efficitur. cap. 28. p. 243. n. 8.

Singula.

Singula singulis sunt congrue ferenda. cap. 23. p. 155. n. 248.

Successio.

Qui habent vocationem absolutam succedant absque onere, conditione, aut gravamine particulari. cap. 89. p. 504. n. 30.

Spes.

Spes futuræ hæreditatis, & successionis, renunciari potest. cap. 72. p. 429. n. 5.

Et prædicta renunciatio, filiis nocere videtur. n. 6.

Spes resultans ex vocatione, est incerta. cap. 73. p. 457. n. 20.

Spes habetur pro veritate. n. 21.

Et sic potest donari. n. 21.

Et obligari. n. 23.

Et jus emptio contrahitur n. 24.

In spe vendita remedium habet locum *L. 2. Cod. de rescindenda vendit.* n. 25.

Propter spem quis meretur in possessionem bonorum. n. 26.

Non potest quis privari sibi jure competentis, & spe sine facto suo n. 27.

Nec facto Principis.

Immo pro spe datur actio. n. 29.

Pro spe datur in integrum restitutio. n. 30.

In actione legis Aquiliæ venit damnum spei. n. 31.

Cautio ita datur propter spem, licet, & propter rem consistit stipulatio ejus, quod non dum est, tamen esse speratur. n. 33.

Spe deberi dicitur, quod est in potentia de præsentis. n. 34.

Spes provenit ex futuro eventu, & falsissima res dicitur. n. 40.

In spes tantum a jure probata datur habitus, & aliquid in jure considerabile n. 36.

Spes certa ad obtinendam successionem non acquiritur, quia vocatio reducitur ad non esse n. 42.

Quando aliquid pendet a futuro eventu, quod potest se habere ad esse, vel non esse, non habet spem in aliquo jure de præsentis, nec debet considerari. n. 43.

Spes dupliciter consideratur primo quatenus vinculis juris non est munita. n. 45.

Alia est spes a jure approbata, veluti quæ ex fideicommissio aut maioratu etiam conditionali resultat in favorem filii primi vocati. n. 46.

Spurius.

In spurio non potest conservari familia, nec generatio, nec memoria, nec nobilitas, nec caput domus. 21 p. 18. n. 21.

Spurius, & bastardus non est agnatus nec talia agnationis conservat sed potius destruit *ibidem* p. 28. n. 31.

Nec dicitur de familia & domo *ibidem* n. 32.

Nec comprehenditur in relicto agnatis, aut agnatione *ibidem* n. 33.

Nec spurii, & bastardi possunt portare arma patris, & prohibentur habere illius honores & jus patronatus. *ibidem* n. 34.

Et non vocantur de linea. *ibidem* n. 35.

Ne possunt succedere subsidiarie vocati. *ibidem* n. 36. & 38.

Vocatus unus censentur vocati omnes ex eo descendentes. *ibidem* n. 37.

Et absurdum est excludere legitimum descendentem institutionis vocatum & admittere bastardum *ibidem* sub. n. 37.

Substitutio.

Substitutio facta per institutorem in filiorum legitimorum locum habere non potest. p. 31. n. 41.

Substitutio ad certum tempus facta, ultra

tra id non extenditur, sed eo laplo expirat. cap. 22. p. 73. n. 7.

Transacto tempore talis substitutionis habetur pro non scripta, & expirat sequentes ibidem n. 8.

Substitutus qui non successit, & super vixit filio ex voluntate defuncti transmittit ad filios, & successores. ibidem n. 11.

Substitutio fideicommissaria ex qua maioribus succedit comprehensa est tacite in substitutione vulgari. ibidem p. 75. n. 19.

In substitutionibus nunquam substitutio, aut vocatio per generales derogatur substitutiones. ibidem n. 21.

De una ad aliam substitutionem non inferitur, sed quilibet substitutionis gradus, est. cap. 4. p. 321. n. 16.

Substitutio semel facta mente, nihil amplius audiendum est ibidem. n. 50.

Nec impugnari potest substitutio nisi a filio institutoris. ibidem n. 51.

Substitutio semel facta in testamento, nihil amplius querendum est. p. 334. n. 50.

In dubio pro substituto præsumitur. ibidem.

Substitutio non potest impugnari nisi a filio institutoris n. 51.

Filius natus tempore substitutionis si de eo non sit facta mentio extraneum vocatum excludit. cap. 44. p. 348. n. 7.

An substitutio facta alternative, sub duplici conditione requirat concursum, utrique conditionis. cap. 47. p. 354.

Defectus substitutionis patris aut matris seu inabilitas aut in capacitas non præjudicat filiis nec descendentes sed ex sua propria persona succedit. cap. 53. p. 374. n. 10.

Casu quo institutor substituat certam personam servanda est eius voluntas, & succedere debet vocatus, & substitutus. cap. 55. p. 392. n. 15.

Quod intelligendum est in dispositione clara, & non dubia. n. 16.

Forma conditio, & expressio voluntatis facta in prima vocatione, censetur repetita in sequentibus substitutionibus, ita ut sequentes substitutiones successive, & eadem forma regulari debent. cap. 57. p. 406. n. 10.

Vulgaris substitutionis forma. cap. 58. p. 451. n. 1.

Omnis substitutio, est conditionalis dispositio. n. 2.

Præs III.

Cum dispositio sit conditionalis requiritur purificatio illius, alias locum non habet substitutio. n. 9.

Defecta conditione substitutionis habet dicta substitutio ac si facta non fuisset. n. 12.

Quando pater substituit pupillariter filio in potestate unum testamentum censura juris eximitur. cap. 80. p. 472. n. 13.

Substitutio ultra ealum expressam a testatore trahi non debet. cap. 89. p. 501. n. 10.

De jure quilibet potest instituere Capellam, faciendo subiectiones, & vocationes. cap. 96. p. 526. n. 34.

Filius gravatus restituere hæreditatem, si sine liberis decesserit, quanvis filios habuisset, si tamen in vita patris mortui sunt, non expirat substitutio. n. 35.

Quando testator pluribus hæredibus expressim vocatis substituit ultimo eorum morienti, huic substituit in omnibus bonis. cap. 102. p. 542. n. 1.

Et in casu in quo sunt tres instituti, vel substituti præsumuntur invicem, & reciprocè a testatore substituti. n. 2.

Contrarium, uno decedente, fit locus substitutioni. n. 11.

Quoties testator diversa forma instituendi usus est de una ad aliam substitutionem non inferitur sed quilibet substitutionis gradus secundum suam formam judicandus est. 103. p. 551. n. 9.

Successio.

Nemo enim præsumitur alienas successiones suis ante ferre. cap. 21. p. 9. n. 13.

Jus succedendi quanvis sit consequentia legitimationis est quid ab ea divertum. ibidem p. 10. n. 15.

Regulariter non admittitur ad maioratus successionem qui patitur defectum natalium ob illegitimationem. ibidem p. 20. n. 23.

Legitimi descendentes illegitimorum non admittuntur ad successionem. ibidem n. 24.

Limitatur. n. 25. ibidem.

Illegitimi quanvis rescripto principis sint legitimi in maioribus non succedunt. ibidem p. 23. n. 26.

Propter exclusionem agnatorum, quia hi jus habent quæsitum in institutione nec princeps potest eis præjudicium inferre. ibidem n. 28.

Filius

Filius naturalis succedit in maioratu si primo vocatus naturalis etiam fuit ibidem p. 24. n. 29.

Qui successuri sunt ab intestato hæredes dicantur legitimi ibidem p. 41. n. 47.

Successor non potest alterare institutionem, nec eam declarare. cap. 23. p. 99. n. 65.

Successores tenentur adimplere conditionem deducenda uxore cum consentu parentum. ibidem p. 123. n. 132.

In jus vocando pater iudicatur ille, quem nuptiæ demonstrant ibidem p. 160. sub n. 261.

Succedendi maioratu possessor non potest prevertere modos cap. 23. p. 170. n. 290.

Pœnitentius potest succedere in maioratu, & etiam ille qui ab iuravit de levi. cap. 24. p. 177. n. 2.

Successores prius possessionem maioratus consequuti sunt, quam onus adimplerent. cap. 26. p. 199. in principio sub n. 6.

Habilitas succedendi in maioratu consideratur tempore de lata successione. cap. 26. p. 205. n. 17.

Successio maioratus deferri debet proximiori qui tempore mortis successoris invenitur. p. 214. n. 37.

Claudus, & inianus non sunt in habiles ad succedendum p. 117. n. 38.

Propter injuriam ascendentibus illatam non possunt eis succedere filii delinquentis. p. 123. n. 39.

Ad successionem maioratus, banitus reputatur promortuus. cap. 28. p. 240. n. 1. & 2.

Quando intelligitur debere succedere causam piam. cap. 33. p. 270. n. 1.

Appellatione successoris, veniunt successores spuguis, & filii descendentes, quæ continentur. ibidem n. 2.

Deficientibus descendibus ex linea succedunt contanguinei ex linea transversa. cap. 33. n. 11.

Successor maioratus privatur si non observat conditiones mixtas, possibiles, aut positivas. cap. 35. p. 293. sub n. 5. column. 2.

Secundum clausulas regulanda est successio. cap. 38. p. 306. n. 3.

Si testator vocat successores cum qualitate, & indefectu vocat substitutos censetur qualitas repetita, & requisita. p. 213. n. 33.

Succedere debent magis dilecti, & propinqui, quam descendentes, & transver-

sales. cap. 40. p. 318. n. 10. & 25.

Successor si fuerit odiosus, ingratus & inimicus institutori privatur a successione. n. 19.

Limitatur si offensio vel inimicitia non fuerit capitalis, sed levis. n. 21.

Vel si non fuerit commissa adversus institutorem, sed contra ultimum possessorem maioratus quando defertur jure sanguinis non vero hereditario. n. 22.

Vel fit inimicitia fit cum institutore maioratus, quando ab eo remissum fuit odium tacite, vel expresse, & ad pristinam amicitiam, redderetur. n. 23.

In casu quo immediatus successor occideret ultimum possessorem filii occisoris succedunt in maioratu. n. 24.

Si post offensionem offensus instituat nominatim offensorem & si post inimicitiam sequatur specialis vocatio succedit offensor. n. 25.

Etiam si vocati ad maioratus successionem essent pariter odiosi, vel verba institutoris præcise non possint verificari nisi in odioso. n. 26.

Quando ingratitude provenit ex causa, quæ nec tangat, nec laadat personam, famam, & bona institutoris admittitur successor. n. 27.

Quando maioratus est institutus in donatione remuneratoria revocari non valet propter ingratitude inem. n. 28.

Si maioratus, fuit institutus causa dotis, vel contemplatione matrimonii licet quod maritum, & uxorem qui, quæ ve inimicitia causas commisit revocari debeat, non autem quoad successores. n. 29.

Successores non veniunt per representationem, sed ex jure proprio vocationis aut substitutionis. cap. 53. p. 378. n. 10.

Successio maioratus gubernatur per observantiam quatuor qualitatum, scilicet lineæ, gradus, lexis, & ætatis. cap. 55. p. 392. n. 2.

Quando aliquis aliqua ex causa in maioratus successione excluditur, & sequens in gradu vocatur, filius ejus admittitur ad successionem, nec illi obstat patris incapacitas. n. 11.

Si furiosus excludatur non debet obesse ipsius incapacitas filio. n. 12.

In terminis contraventionis filius succedit patri contravenienti. n. 13. & 14.

In dubio succedere debet filius qui dicitur

citur sequens in gradu. n. 17. & 19.

Primogenitus habet regula pro se, ad hoc ut succedat. cap. 56. p. 395. n. 2.

Mortuo secundogenitu, sine filiis reintegratur successio in primogenitu, quasi jure post liminii. n. 3.

In successionebus: vacantibus, tempus inspicitur. n. 13.

Successio in pendentibus, & suspensio esse nequit. n. 14.

Quando maioratus successio delata est per ultimi possessoris mortem, tunc non debet esse in suspensio. n. 16. verum. Præterea.

Si post contraventionem nascatur is ad quem pertinebat successio, potest eam intentare, & petere quod declaretur ad se pertinere, & præcise abtinebit. n. 17.

In successione maioratus dies alienationis, & dies mortis æquiparantur. numer. 18.

Primo loco succedere debent nominati, etiam inferioris gradus. n. 19.

Successio maioratus, sequitur votum naturæ quæ potius, descendit, quam ascendit. cap. 58. p. 408. n. 1.

Et instar fluminis debet suum cursum habere, cujus versus naturaliter retrogradationem, non admittit. n. 2. & 6.

In maioratus successione proximitas ultimi possessoris est attendenda, & ejus respectu metienda possessio. n. 5.

Quando successione jus in aliquem non est delatum in ipsius filium, non potest esse transmissum. cap. 78. p. 455. n. 10.

In maioratus successione non attenditur ad jus ortum tempore institutionis, sed tempore delatæ successione ex qua oritur ad successione jus. n. 41.

In causis super successione maioratus, mortuo litigatore expirat mandatum procuratoris. cap. 82. p. 478. n. 1.

Debet novus successor citari ad articulos habitationis formandos. n. 2.

Jus deductum ab agente pro successione maioratus, non est personale, sed totius linæ, ideo ad sequentem illius linæ successorem transit. n. 4.

Sententia in causa maioratus, prodest, & nocet successoribus, & in eos active, & passive transit. n. 10.

Quando successor non fuit hæres antecessoris, non transit contrarium instantia causæ. n. 13.

Pars III.

Successor non succedit in maioratu ut hæres patris, aut antecessoris, sed ex dispositione institutoris, ideo non potest in illo transire instantia. n. 15.

Nec ei nocent acta gesta cum defuncto, immo novus libellus contra eum est intendendus. n. 16.

Quæ dentur distinctionis. n. 17.

Lis acta cum possessore maioratus, transit ad successorem in maioratu.

Opiniones in materia. n. 20.

Filius succedit litiganti virtute consuetudinis. n. 30.

Illegitimus succedit ex voluntate testatoris deficientibus consanguineis vocatis dum non supersit aliquis, qui sit capax familiam repræsentandi. cap. 87. p. 495. n. 15.

Maioratus successio quærit lineam sequentem substitutam ultimo possessori, & vocato, & non potest saltum facere retrogradum ad lineam post terga. numer. 18.

Exclusa matre propter agnationem, & sexum excluduntur etiam masculi ejus descendentes, & ex propria persona, non possunt succedere. n. 9. & 11.

Posterior gradus non succedit nisi excludatur prior, & primus vocatus, non existat. cap. 96. p. 515. n. 1.

Quando Clericorum est vocatio, in illis successio legitima, non potest continuari non datur linæ substantiæ prærogativa, sed tantum linæ qualitatis conceditur. n. 3.

Quando ad successione requiruntur in vocato ordines, an sufficiat quod super veniant, licet tempore successione eas non habet proximior. n. 4.

Succedere debet, qui habuit qualitatem requisitam ab institutore. n. 5.

Propter absentiam personæ, de cujus vita dubitatur, consanguineus proximior, ad successione, admittitur. cap. 97. p. 527. n. 2.

In maioratu si absente possessore illius concurrant ad petendam administrationem proximior cognatus, non tamen successor ad quem bona maioratus quæ sunt administranda per ventura erant. n. 3.

Filius naturalis, vel spurius, matri succedit. cap. 101. p. 54. n. 1.

Limitatur in matre illustri habente filios legitimos. n. 2.

Ignobilis non potest succedere in maioratu, nec in feudo nobili, sine voluntate domini. cap. 117. p. 556. n. 1.

Filiis naturalis succedit in maioratu a plebeo instituto. n. 3.

Successio maioratus in persona institutoris regulatur. n. 17.

Supplicium.

Supplicium augetur, propter criminum reiterationem. cap. 26. p. 206. subn. 19.

T

Tempus.

Testator respicit ad futurum tempus. cap. 56. p. 398. n. 12.

In quolibet tempore quo verificatur voluntas, observari debet ibidem.

Maioratus Hispanorum, non repugnat natura ad tempus esse in suspensio. ibidem.

In successione vacantibus tempus incipitur, & attenditur. n. 13.

Testamentum.

Ut testamentum dicatur ad pias causas sufficit quod illa sit instituta in aliquo gradu. cap. 31. p. 261. n. 4.

In dubio pro testamenti validitate pronuntiandum est. ibidem n. 15.

Testamentum corrumpitur ex defectu signi testatoris in approbatione. ibidem p. 262. n. 16.

Testamentum sine hæredis institutione sustineri nequit, ibidem.

Testamentum invalidatur, ex non additione hæredis. p. 255. n. 22.

Ex testamento nullo, legata non debentur. p. 260. n. 24.

In testamentis ex his quæ præcedunt, aut sequuntur voluntatis conjectura elici solet. cap. 24. p. 288. n. 5.

Maritus superstes etiam addita hæreditate uxoris, post testamentum factum de manu communi pro sua parte revocare potest. cap. 80. p. 271. n. 1. & 12.

Tot sunt testamenta, quot sunt testatores. n. 12.

Quando pater substituit pupillariter fili-

lio in potestate, unum testamentum censura juris existimatur. n. 13.

Filius privandus venit, qui impugnat patris testamentum. cap. 93. p. 509. n. 3.

Si impugnans, a nullitate desistat potest se juvare a testamento. n. 7.

Impugnans non potest ad testamentum reddere, nec ex illo fructum consequi. n. 9.

Qui impugnat testamentum ex præteritione privatur a legitima, quando non implet legata pia. n. 11.

Qui testamentum ut falsum accusavit, si in causa succubuit, privatur hæreditate ei delata, & Fisco applicatur. n. 12.

Idem procedit quando filius dicit in officiosum esse patris testamentum. n. 13.

Nisi in casu quo dicat testamentum esse nullum, ex defectu solemnitatis. n. 14.

Siquis dixerit testamentum nullum esse ex defectu personæ testatoris, & in causa succubuit, efficitur indignus. n. 15.

Dispositio in testamento, omnia disposita regit. cap. 95. p. 521. n. 16.

In testamento, omnes rationabiles interpretationis admittuntur. n. 19.

Dictum unius non valet, maxime in testamento. cap. 99. p. 534. n. 8.

Testamentum ad pias causas ad minus duobus testibus debet probari. n. 10. & 14.

Et quando duo integri non sunt, tres requiruntur. n. 41.

Præsumptio semper facienda est ad favorem testamenti propter publicum interesse. n. 12.

Deperditi testamenti amissio idem factum fuisse duobus testibus probari valet. n. 13.

Etiam si testes sint ejusdem confraternitatis. n. 15.

Actio ad exhibendum, competit contra hæredem, quando hæreditas, ex dolo defuncti ex occultatione testamenti communis locupletior facta fuerit. n. 17.

In testamento communi, quilibet pro sua parte recedere potest. n. 19.

In testamento communi tenor, & veritas illius probari potest per indicia conjecturas, & qualesquales probationes verosimiles, & non legitimas. n. 20.

Quando successio non fit per testamentum, non tenetur ad testamentum institutum. n. 11.

In dubio succedere debet in legitima. n. 11.

In dubio succedere debet in legitima. n. 11.

In dubio succedere debet in legitima. n. 11.

In dubio succedere debet in legitima. n. 11.

In dubio succedere debet in legitima. n. 11.

Testare.

Testare.

Testandi potestas, provenit a jure naturali. cap. 23. p. 144. n. 219.

Testator.

Non censetur testator exclusisse, quos non expressit. cap. 21. p. 7. n. 10.

Testatoris voluntas declaratur etiam ex verbis prolatis, ante testamentum. ibidem n. 12.

Si testator in aliqua parte testamenti filios naturalis honoravit, & de eis fecit mentionem, non praesumitur eos odio habere. ibidem p. 8. in principio.

Testatoris verba, & leges eundem sensum recipiunt. cap. 23. p. 142. n. 211.

Testatoris verba interpretantur. ibidem n. 213.

Testatoris dispositio, & prohibitio habet vim legis. ibidem p. 144. n. 219.

Testatoris signum desideratur in approbatione, alias corrumpit testamentum. cap. 31. p. 262. n. 16.

Testator si explicetur per verba directa heredem denotat, si per obliqua, legatarium. p. 265. n. 21.

An si testator prole destitutus, instituat fratrem, vel ejus filios, & simpliciter post mortem gravet ad restituenda bona alicui, sub intelligatur conditio si sine liberis decesserit. cap. 31. p. 272. n. 17.

Testator in clausulis institutionis, semper censetur velle providere omnes casus qui accidere possunt. ibidem p. 274. n. 20.

Testatoris efficitur odiosus, qui spernit ejus praecipium. cap. 34. p. 290. n. 19.

Paganus non potest decedere pro parte testatus, & intestatus. cap. 36. p. 279. n. 7.

Creditur testatorem semper voluisse confirmare declarationes a jure licitas, a se expressis non factas. cap. 38. p. 309. n. 14.

Testatoris voluntas interpretatio difficilima est. ibidem p. 311. n. 22.

Testantium voluntas, non solum verbis, sed etiam conjecturis, & indiciis probatur. cap. 40. p. 315. n. 1. & 2. & 31.

Frustratorium nihil institutorem egisse dicendum est. ibidem p. 327. n. 27.

Testator potest compellere nominatum in emphyteusi illam vendere. ibidem n. 28. & 48.

Semper intelligitur testatorem velle disponere rebus sic stantibus, & in eodem statu permanentibus. n. 34.

Testator potest jubere, ut emphyteusim vendatur, & pretium ejus maioratui uniatur. p. 333. n. 48.

Non est verosimile testatorem vocare illum, qui non diligit. cap. 44. p. 348. n. 6.

Testator potest disponere de rebus suis ad libitum. cap. 53. p. 385. n. 39.

Disponat testator, & erit lex. n. 45.

Testator respicit ad futurum tempus. cap. 56. p. 398. n. 12.

Ex nomine, & armis mixtis conservatur memoria testatoris. cap. 65. p. 417. n. 5.

Testatoris voluntas interpretari debet; ut si indefinito loquitur universaliter intelligatur. cap. 80. p. 4710. n. 9.

Tot sunt testamenta, quot sunt testantes. n. 11.

Testator potius vult legitimum admittere, quam naturalem. cap. 111. p. 558. n. 6.

Testator censetur se conformare cum dispositione juris municipalis. n. 18.

Executoribus testamenti testator potest committere maioratus ordinationem. n. 47. & 52.

Quavis quantitatem non exprimat, cum arbitrio executoris est facienda, ibid.

Testamenti pars declaratur per aliam, & priora verba, per subsequencia. n. 48.

Non est verosimile quod testator disposuisset de quam plurimis legatis erga consanguineos, & extraneos, & filium privaret a successione maioratus. n. 54.

Executores testamenti voluntatem testatoris executioni tradere tenentur. n. 64.

Testis.

Testis de auditu in antiquis plene probant maculam generis licet nuditer deponant. cap. 23. p. 130. n. 160.

Ut testibus de auditu plena adhibeatur fides, plura necessaria sunt requisita. ibidem n. 162.

Testes contra producentem legitime probant. p. 131. sub. n. 166. & n. 170.

Testis deponens de judicio nullam fidem facit. ibidem p. 131. n. 182.

Limitatur quando testis de judicio, & credulitate

credulitate bonam assignat rationem dicti ibidem.

Testes tenentur reddere rationem dicti circa res quæ non percipiuntur sensu corporeo, sed ratione, & iudicio intellectus. ibidem.

In macula præferuntur testes pro puritate ibidem p. 141. sub. n. 205.

Ex testibus de auditu loquentibus in discriminatim, & sub dubio alternativo, dubia resultat attestatio ibidem p. 158. n. 257.

Testi falsam præstanti rationem, non est credendum ibidem.

Per duos testes, sensus verborum plene probatur. cap. 40. p. 315. n. 3.

Ad declarationem dubiæ testatoris voluntatis unus tantum testis sufficit. cap. 50. p. 362. n. 17. column. 2.

Testamentum ad pias causas, duobus testibus, ad minus debet probari. cap. 99. p. 534. n. 10. & 14.

Et quando duo non integri sunt, tres requiruntur. n. 11.

Deperditi testamenti amissio, idem factum fuisse duobus testibus probari valet. n. 13.

Dispositio testamenti ad pias causas probatur per duos testes. n. 14.

Etiam si testes sint ejusdem, confraternitatis. n. 15.

Testi de facto plena fides adhibetur. n. 21.

Transactio.

Transactio, cum facultate regia, super bonis maioratus licite fieri potest. cap. 23. p. 137. n. 190.

In transactione intentio ad unguem est attendenda ibidem p. 140. n. 203.

Nemo excluditur a reivendicatione in transactione facta contra prohibitionem testatoris, & legis ibidem p. 144. n. 221.

Transactio æquiparatur juramento, ac rei iudicatae cap. 23. p. 168. n. 283.

Transactio confirmata sententia transit in rem iudicatan ibidem n. 284.

Transactio confirmata per Principem cum clausulis exuberantibus ab illo solum potest retractari ibidem n. 287.

Transactio per principem confirmata ab omnibus debet observari ibidem n. 288.

In transactione non est deneganda læsio ultra dimidium. ibidem p. 172. sub. n. 296.

Transactio rescindi debet ex metu reve-

rentiali. pag. 174. num. 302.

Transactio facta de rebus maioratus, an & quando præjudicet. ibidem p. 117. sub. n. 407.

Transactio est stricti juris. cap. 26. p. 204. n. 10.

Transactio super re maioratus subjecta in præjudicium successorum fieri nequit. cap. 72. p. 432. n. 15.

Limitatur quando talis transactio per iudicis sententiam est confirmata n. 16.

Præcipuus transactionis finis, est litis dirimere. n. 22.

Generalis transactio generalem quoque interpretationem recipit. n. 23.

Transactio de rebus maioratus invalida est. n. 24.

Limitatur quando transactio est cum facultate regia. ibidem.

Ut transactio valeat, sufficit timor litis n. 37.

Et etiam post sententiam admittitur, si ab ea potest appellari. n. 38.

Non minor autoritas ad lites finiendas jus nostrum tribuit transactioni, quam rei iudicatae. n. 39.

Et ut exceptio peremptoria impedit processum inchoari. ibidem.

Ad læsionem in transactione introducendam attendendum non est ad æstimationem rerum, seu actionem per transactionem amissarum, sed ad dubii eventus valorem. n. 40.

Restitutio adversus transactionem minori conceditur. n. 41.

Transactio non nisi aliquo dato vel retento, vel promisso subsistere potest. n. 42.

Ut minor restituatur adversus transactionem necessaria est enormis læsio non qualisqualis. n. 44.

Transigi potest, non solum super lite mota sed etiam timore futuræ litis. cap. 81. p. 474. n. 1.

Maioratus possessor transigere non potest, super bonis maioratus pertinentibus. n. 3.

Transactio est species alienationis. n. 4.

Qui transigit super bonis maioratibus, saltem in vita sua de nulitate agere potest. n. 5.

Transitus.

Transitus non potest fieri ad maioratum, ex persona collateralis dum ex linea institutionis

entis aliqua persona superest capax successio-
nis. cap. 21. p. 4. n. 3.

In habentibus symbolum, facile fit tran-
situs. cap. 50. p. 360. n. 13.

Transversales

Transversales censentur vocati in defe-
ctum quando institutor de bonis suis facit
maioratum, & vocat descendentes cap. 31.
p. 246. n. 1.

Limitatur quando deficientibus descen-
dentibus vocata fuit causa pia. n. 2.

Et etiam manent exclusi si vocati sint
extranei ibidem n. 3.

In materia maioratus invocatione hære-
dis, linæ, aut successoris comprehendit-
ur qualiscunque transversalis institutoris.
cap. 31. p. 272. n. 19.

Quando transversales sunt vocati, filii
primi nominati non præteruntur. cap. 70.
p. 422. n. 2.

Contrarium. n. 3.

U

Vassalus.

Vassalus privatur feudo, se uxorem
domini lædat. cap. 84. p. 479. n. 4.

Verosimile.

Verosimile magis attenditur quam pos-
sibile quoniam pro expresso & cauto habe-
tur id quod verosimile, & ex mente testa-
tris colligi potest. cap. 111. p. 569. n. 54.

Verba.

Verba intelligi debent quatenus propria
eorum significatio patitur. cap. 23. p. 125.
n. 138.

Verba testatoris, & leges eundem sen-
sum recipiunt ibidem p. 142. n. 212.

Testatoris verba interpretantur. ibidem
n. 213.

Verba gerundii conditionem important.
ibidem p. 146. sub. n. 224.

Verbum placuerit, & libuerit importat,
& denotat liberam voluntatem. p. 149. n.
231. & 233.

Verbum placuerit importat arbitrium
ibidem n. 234.

Verbum licentia importat arbitrium bo-
ni viri. p. 150. sub. n. 235.

Verbum *Conditio* in dubio pro vera con-
ditione proprie accipitur & non improprie.
cap. 26. p. 191. sub. n. 3.

Verbum universale omnia includit, &
nihil excludit. cap. 26. p. 213. n. 31.

Verbum *possit* denotat voluntatem, &
facultatem, non autem necessitatem. p.
220. column. 2. & p. 226. n. 40.

Licet in multis casibus necessitatem in-
ducere videatur. ibidem.

Institutor si per verba directa explicatur
hæredem denotat, si per obliqua legata-
rium. cap. 31. p. 265. n. 21.

Verba sunt signa, & testimonium nos-
træ mentis, & animi voluntatem osten-
dunt. cap. 34. p. 284. n. 7.

Verbum *relinquo* adjunctum universita-
ti bonorum institutionem inducit. cap. 63.
p. 298. n. 9.

Verba dispositionis, veniat ad filium,
si illum habuerit posita invocatione debet
intelligi de filio legitimo. cap. 38. p. 309.
n. 13.

Sensus verborum plene probatur. cap. 40.
p. 315. n. 3.

Quoties verba sunt clara, & in alicujus
favorem non est locus disputationi. ibidem
n. 12. 13. & 37.

Magis inhæredum est verbis certis, qui-
bus usus fuit testator aut institutor, quam
menti imaginariæ. ibidem n. 14.

Claris standum est, claraque verba non
indigent interpretatione. cap. 40. n. 29.

A proprietate verborum receditur prop-
ter affectionem. n. 32.

Non debet admitti voluntatis quæstio,
ubi nulla ambiguitas in verbis datur. p. 221.
n. 25.

Quoties dispositionis verba sunt clara
cesat omnis disputatio. n. 37.

Utilius est verbis testatoris inhæredere, &
errare. n. 38.

Mens, & voluntas dispositionis sumi-
tur ex verbis. ibidem.

Durum est recedere a verbis claris, prop-
ter conjecturam satis levem. p. 334. n. 49.

In verbis claris suam voluntatem expli-
cat testator, & in dubiis non debemus ex-
plicare illam. ibidem.

Licet verba aliud sonent, attamen, ma-
gis voluntas, quam verba intuenda est. p.
329. n. 33.

Verba

Verba generalia debent referri ad merentes, non autem ad indignos. cap. 44. p. 348. n. 5.

Verbum *parentela* vel familia, non debet includere eos, quos testator odio habuit. n. 7.

Verba generalia non operantur ultra mentem disponentis. n. 8.

Verbum quando importat conditionem, cum jungitur verbo futuri temporis. cap. 50. p. 357. sub. n. 2. & 7.

Verbum *idem* omnes qualitates præcedentis dispositionis sequenti attribuit, & eandem determinationem, & censuram. n. 19.

Verba quæ actum videntur requirere multoties in habitu verificantur. n. 20.

Verba impropiantur, quando absurdum sequitur, vel voluntas testatoris ita extulatur. n. 21.

Verbum *contravenire* importat quo vis modo contraveniatur. cap. 52. p. 376. n. 22.

Non sufficit dicere sed facere, immo plus dictis quam factis. n. 42.

Verbum *quandocumque* omne tempus comprehendit. cap. 56. p. 397. n. 11.

Verbum illico abque temporis dilatione intelligitur. n. 15.

Verba obscura debent interpretari, ne sibi in vicem contradicere videantur. cap. 63. p. 415. n. 5.

Verba semper sunt interpretanda, propria, & in significatione absoluta, quando sic absolute proferuntur. cap. 72. p. 446. n. 34.

Verbum omne est universale, & nihil excludit, & omnia comprehendit, sive mobilia, sive immobilia. ibidem.

Verba probant animum, & voluntatem. n. 33.

Verbum solummodo est taxativum, & declarativum voluntatis. n. 35.

Verbum tantum est taxativum, & expressum includit, & reliqua excludit. n. 36.

Verbum illud etiam extraneos comprehendit. cap. 78. p. 453. n. 4.

Verba gerundii important conditionem. n. 5.

Verba intelligi debent, eo respectu, quo pro lata sunt. cap. 102. p. 546. n. 12.

Verbum filius maior secundum naturalem, & non strictam significationem est accipiendum. n. 19.

Verba in diverso quam sonant sensu de-

bebent interpretari ut non inducatur contrarietas in dispositione. cap. 111. p. 569. n. 57.

Institutoris verba interpretari debent juxta consuetudinem loquendi disponentis. n. 58.

Verba ordeno, non inducit dispositionem, sed tantum annunciat voluntatem. n. 59.

Verba institutio maioratum centum juris significant, & supponunt maioratum institutum, quin alia clausula interveniant. n. 65.

Verbum maioratus demonstrat dispositionem relatam non solum in substantia, sed etiam cum omnibus qualitatibus. n. 66.

Veritas.

Veritas semper una est & gestorum erroribus non immutatur. cap. 23. p. 113. sub. n. 106.

Veritati semper adhaerendum. ibidem.

Veritas prævalet omni opinioni. ibidem p. 120. sub. n. 121.

Vitium.

Vitiato uno, alterum non viciatur in separatis. cap. 23. p. 124. n. 134.

Unus.

Unius dictum non valet. cap. 99. p. 535. n. 7.

Unam sub aliquo, nunquam includitur quoties de utroque separatim disponitur. cap. 103. p. 551. n. 10.

Vocatio.

Quando adest expressa vocatio disponentis, nihil amplius querendum est, quia talis vocatio, & voluntas omnia regit. cap. 40. p. 323. n. 20.

Vocatus specialiter, & nomine proprio præfertur nominato collectivo nomine. p. 332. n. 42.

Conclusio ampliatur, ut procedat quando nomine colectivo vocati sunt prius in Ordine litteræ, & postea nominantur alii proprio nomine, hi enim aliis præferri debent. n. 44.

Qui est odiosus institutori sub generali vocatione, non comprehenditur. cap. 44. p. 347. n. 1. Et

Et hoc procedit non solum in maioratu regulari, sed etiam in irregulari, & maxime electionis, ibidem.

Qui habet facultatem eligendi seu nominandi successorem, eligere non valet odiosum, ibidem.

Non est verosimile testatorem vocare illum, quem non diligit. n. 5.

Excepto casu restrictionis, in aliis casibus observanda est generalis vocatio. cap. 50. p. 378. n. 4.

Descendentes non veniunt per representationem aut transmissionem sed ex jure proprio vocationis. cap. 57. p. 374. n. 10.

Per vocationem certæ personæ, & per potentiam, & facultatem succedendi in aliquo casu linæ videtur initium accipere. n. 11.

Vocatio tanti effectus est quod efficere potest ut omnes descendentes includantur, & linæ initium accipiat, ibidem.

Vocatio sequentis in gradu, idem est, succedat proximior. cap. 55. p. 391. n. 5.

Quando vocatur proximior in maioratu contraventionali comprehenditur, filius aut descendens contravenientis. n. 7.

In vocatione descendendum filiorum filii junioris pater censetur vocatus, si tempore successionis vivit. cap. 56. p. 402. n. 20.

Quoties aliqui vocantur specialiter, non ideo videntur exclusi ceteri qui a lege vocantur. n. 21.

Forma conditio, & expressio voluntatis facta in prima vocatione censetur repetita in sequentibus. n. 10.

Quando transversales sunt vocati, filio primi nominati, non præferuntur. cap. 70. p. 422. n. 2.

Contrarium. n. 3.

Tempore mortis requiritur existentia vocati defectus illius, & conditionis vocationem facit caducam. cap. 73. p. 456. n. 13.

Ad vocationem introducendam, quæ qualitates requirantur. n. 15.

Spes resultans ex vocatione, est incerta. n. 20.

Spes certa non acquiritur ad successionem obtinendam, quia vocatio reducitur ad esse, vel non esse. n. 42.

In vocatione consanguinei proximioris, admittuntur tæminæ exclusis masculis, li-

Pars III.

niæ inferioris. cap. 85. p. 492. n. 6.

Facta vocatione filii naturalis sub conditione, si Titius non vivat vivente eo, & super vivente tempore mortis Sempronii deficit vocatio sub qua naturalis fuit vocatus. cap. 97. p. 594. n. 6.

Vocatus sub una conditione, sub contraria censetur exclusus. n. 9.

Vocatus sub conditione quæ non evenit, per inde est, ac si vocatus non fuisset. n. 10.

Deficiente conditione, de fecit etiam vocatio. n. 11.

Vocati sub conditione negativa, non sunt admittendi nisi prius constet contrariam conditionem affirmativam, ad impleri non posset, ibidem.

Vocati semper admittuntur etiam si sint remotioris linæ, & gradus. n. 17.

Primus vocatus, magis dilectus præsumitur. cap. 88. p. 496. n. 3.

Si filius tæminæ non habet propriam vocationem, absurdum est illum admittere, quando mater propter sexum est exclusa. n. 10.

Vocatus ad maioratum sufficit habere qualitates ab institutore requisitas de tempore delatæ successionis. cap. 89. p. 500. n. 1.

Qui habent vocationem absolutam succedunt absque onere conditione, aut gravamine posito in gravamine particulari. n. 30.

Qui pro se habet instituentium vocationem omnes alios precelet, quanvis linæ, gradus, sexus, aut ætate, sint potiores. cap. 102. p. 546. n. 7.

Non potest admitti vocatio ex fictione, sed vera. cap. 104. p. 552. n. 7.

Qui vult introducere vocationem fictam censetur exclusus, & non potest admitti fictio, nisi in casu a lege declarata, ibidem.

Vide *Fictio*.

Voluntas.

Voluntas magis enixa ac deliberata reputatur, quando verbis, vel facto geminata reperitur. cap. 26. p. 195. subn. 5.

Testatoris voluntas declaratur etiam ex verbis prolatis ante testamentum. cap. 21. p. 7. n. 12.

Ultima voluntas, spectanda est ante omnia. cap. 31. p. 249. n. 4.

Kkkk

In

¶ In testamentis ex his quæ præcedunt, aut secuntur voluntatem testatoris elici solet. cap. 34. p. 280. n. 5.

Voluntas testatoris aut interpretatur ex ratione ab eo assignata, aut ex clausulis præcedentibus, & subsequenter. ibidem. p. 289. n. 15.

Voluntas testatoris ad unguem debet observari ut caput, & regina dispositionum. ibidem n. 17.

Voluntas testatoris interpretatio difficilima est. cap. 38. p. 311. n. 22.

Voluntatis variatio, non est incontinenti spectanda. n. 27.

Voluntas testantium, non solum verbis, sed etiam conjecturis, & indiciis probatur. cap. 40. p. 315. n. 1. & 2. & 31.

Voluntas mutata, nunquam censetur. ibidem n. 4.

Ex amicitia, & affectione resultat magna voluntatis dubiæ interpretatio erga testatoris, aut institutoris amicos. ibidem n. 5.

Magis voluntas attendendum est, quam verba, licet aliud sonent. ibidem n. 9. & 33.

Voluntas testatoris non solum constat ex his quæ dicit in testamento, sed ex his quæ ante testamentum pluries declaravit. ibidem n. 3.

Voluisse non creditur, quis quod non expressit, cum ei facile fuisset exprimere. ibidem n. 11.

Quando in præsentia adest expressa voluntas, & vocatio nihil amplius quaerendum est. p. 234. n. 25.

Non debet admitti voluntatis quæstio, ubi ambiguitas in verbis datur. cap. 40. p. 321. n. 25.

Status si postea alteretur, aut mutetur ex causa superveniente intelligitur mutata voluntas, & ab scriptura debet iudex recedi & sequi verosimilem mentem testatoris. n. 34.

In verbis claris suam voluntatem explicat testator, & in dubiis non debemus explicare voluntatem eius. p. 334. n. 40.

Ex præsumpta voluntate testatoris, plebei veniunt exclusi. cap. 41. p. 343. n. 2.

A^c regulis generalibus est recedendum quotiescunque constat de voluntate testatoris. n. 8.

Nam ordo scripturæ, non impedit causam voluntatis. ibidem.

Quandocunque constat de voluntate testatoris, non curatur de ordine ibidem.

Quoties ex præcedentibus, aut ex aliis conjecturis colligi potest contrarium, tunc ordo a testatore, & a lege datus non attenditur. n. 9.

Voluntas præsumitur mutata ex dictis. cap. 50. p. 357. n. 1.

Nemo præsumitur a priori voluntate simpliciter, & absolute recedere maxime in continenti. ibidem adte n. 1.

Voluntas usque ad mortem deambulatoria est. n. 2.

Mutatio voluntatis, in uno actu, & capitulo facta ad illum tantum restringitur, & in alio mutata non præsumitur. p. 361. n. 16.

Præsertim quando in eodem fit actu, & testamento, in quo difficilius voluntatis mutatio præsumitur. n. 17.

Ad declarationem dubiæ testatoris voluntatis unus tantum testis sufficit. ibidem column. 2.

Declaratio possessoris maioratus, multum conducit ad interpretanda dubiam instituentis voluntatem, p. 363. §. ultimo.

Testatoris voluntas, pro lege observatur. cap. 53. p. 384. n. 33.

Possessor maioratus non adimplens voluntatem institutoris privatur administratione. n. 48.

Voluntas testatoris ut observetur primum locum obtinet in successione. cap. 56. p. 396. n. 9.

Voluntas testatoris, potest stare in suspensio. n. 10.

Ex voluntate testatoris, maxime effectus dispositionis pendet. n. 16.

Forma conditio, & expressio voluntatis facta in primi vocatione censetur repetita in sequentibus. cap. 57. p. 406. n. 10.

In testatoris voluntate obscura, necessario debet recurri ad interpretationem. cap. 63. p. 414. n. 1.

Quando voluntas testatoris etiam circa institutionem hæredis reduci non potest ad concordiam, secunda prævalet, & videtur testator se corrigere, & emendare in continenti. n. 2.

In ultimis voluntatibus conditionalibus non datur retractatio nec consideratur spes debitum iri, quæ in contractibus conceditur. cap. 72. p. 429. n. 3.

In contractibus potius mens contrahentium

tium, & eorum voluntas, quam eorum verba attendi debet n. 18.

Et secundam suam naturam potius fit interpretatio non secundum verba apposita quæ diversas species trahi possunt. n. 19.

Animus, & voluntas, ex verbis probantur. n. 33.

Testatoris voluntas interpretari debet, ut si in definite loquitur universaliter intelligatur. cap. 80. p. 371. n. 9.

Visum est opugnare voluntatis testatoris qui potuit acceptare hæreditatem virtute testamenti, & noluit. cap. 93. p. 510. n. 4.

Differentia inter contractus, & ultimas voluntas. n. 8.

Non implenti voluntatem defuncti, interdicitur emolumentum hæreditatis. n. 10.

Collatio ultimæ voluntatis in alienum arbitrium, & nominatio personæ fideicommissarii, reprobatur in jure. cap. 99. p. 435. n. 16.

Voluntas testantium, vel expressa, vel conjecturata, omnimodo est sequenda. cap. 102. p. 546. n. 6.

Testatoris voluntas, adunguem servada est. n. 10.

In conjecturando ultimas voluntates, subtiliter non est dialecticandum. n. 13.

Voluntas non solum dicitur quæ expressa est, sed quæ tacite, & per conjecturas, ex verbis deducitur. n. 15.

Difficile est dubium cum versatur circa

voluntatem. cap. 111. p. 565. n. 39.

Voluntas testatoris ab institutione maioratus ut sustineatur, in omnibus bonis quæ vinculo supponi possunt interpretari debet. n. 62.

Utile.

Utile per inutile non vitiatur. cap. 23. p. 152. n. 243.

Utile per inutile vitiatur quando est unus, & idem, & individuus. p. 153. n. 244.

Utilitas.

Utilitas publica læderetur si Princeps concederetur indulta ad futura delicta cap. 26. p. 206. n. 19.

Uxor.

Uxor ejus civitatis civis erit, ubi est maritus. cap. 26. p. 208. n. 22.

Per matrimonium uxor unitur viro, ut unam domum constituant. ibidem n. 23.

Uxor transiens ad secunda vota, efficitur quodam modo inimica priori marito. cap. 44. p. 351. n. 18.

Non solum qui offendit testatorem indignus manet, sed & qui offendit ejus uxorem. cap. 84. p. 479. n. 3.

Privatur feudo vassalus, si uxorem domini lædat. n. 4.

F I N I S.

Uxor uxor... (faint text)

Uxor uxor... (faint text)

Uxor uxor... (faint text)

Uxor uxor... (faint text)

Uxor uxor... (faint text)

Uxor uxor... (faint text)

Uxor uxor... (faint text)

Uxor uxor... (faint text)

Uxor uxor... (faint text)

Uxor uxor... (faint text)

Uxor uxor... (faint text)

Uxor uxor... (faint text)

Uxor uxor... (faint text)

Uxor uxor... (faint text)

Uxor uxor... (faint text)

Uxor uxor... (faint text)

FINIS (mirrored text)

Uxor uxor... (faint text)

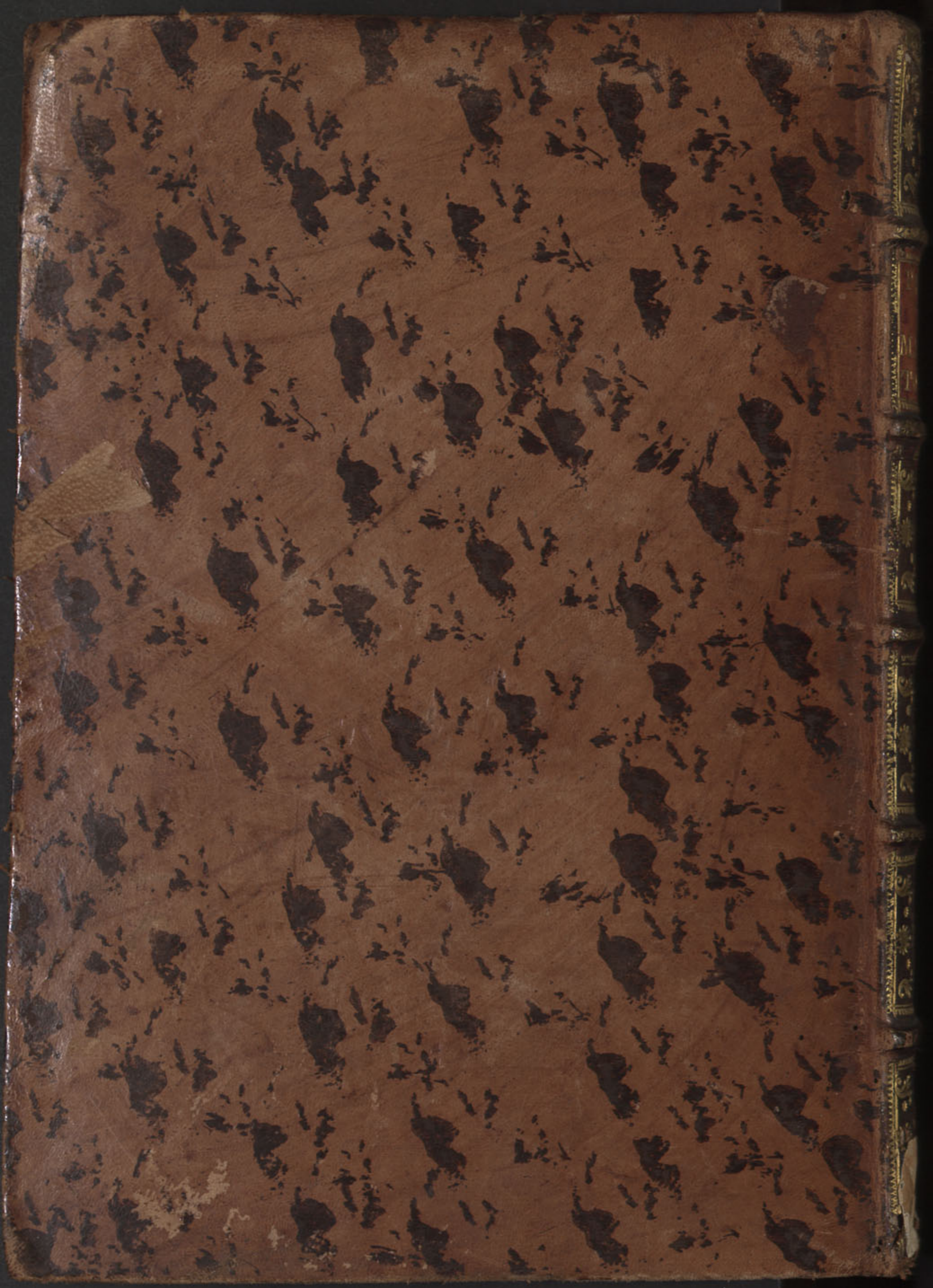

AM
CO
11

PEGAS
DE
MAIORATI
TOM. III

